Denis
Thériault
Strania viață
a unui poștaș
singuratic
Premiul literar
Canada-Japonia

Denis Thériault

Strania viaţă a unui poştaş singuratic

Traducere din limba franceză de
ANCA-MARIA PĂNOIU

Colecţia
Byblos

Cet ouvrage, publié dans le cadre du Programme d'aide à la publication

Nicolae Iorga,
a bénéficié du soutien de l'Ambassade de France en Roumanie.

vivre les cultures

EDITURA CURTEA VECHE
2019

CURTEA VECHE

DENIS THÉRIAULT
Le facteur émotif
Copyright © 2005

XYZ Canada
Copyright © 2018, Curtea Veche Publishing for the present edition,
through Allied Authors Agency Belgium & Simona Kessler & Associates Agency SRL.
© CURTEA VECHE PUBLISHING, 2019
pentru prezenta versiune în limba română

CURTEA VECHE PUBLISHING
str. Aurel Vlaicu nr. 35, Bucureşti, 020091
redacție: 0744 55 47 63
distribuție: 021 260 22 87, 021 222 25 36, 0744 36 97 21
fax: 021 223 16 88
redactie@curteaveche.ro
comenzi@curteaveche.ro
www.curteaveche.ro

Carte publicată şi în ediție digitală
ISBN epub: 978-606-44-0447-3
ISBN mobi: 978-606-44-0448-0

Corector: Elena Tătaru
Tehnoredactor: Chirachița Dogaru

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
THÉRIAULT, DENIS
Strania viaţă a unui poştaş singuratic / Denis Thériault ; trad. de Anca-Maria Pănoiu.

– Bucureşti : Curtea Veche Publishing, 2019
ISBN 978-606-44-0434-3
I. Pănoiu, Anca-Maria (trad.)
821.133.1

DENIS THÉRIAULT a absolvit studii de psihologie, a lucrat ca scenarist, iar în prezent se dedică exclusiv scrisului. După o remarcabilă intrare în literatură în 2001 cu *L'iguane* (Premiul France-Québec, Premiul Anne-Hébert, Premiul Odysée, Premiul Hervé-Foulon), cunoaşte succesul în 2005 cu *Le facteur émotif* (*Strania viaţă a unui poştaş singuratic*, Curtea Veche Publishing, 2019). Mai recent a publicat *La fiancée du facteur* (2017) şi *Manucure* (2019). Este cunoscut mai ales în Marea Britanie şi Germania, cărţile sale sunt traduse în 16 limbi, iar opera lui este în curs de adaptare pentru cinema şi televiziune. Locuieşte împreună cu familia sa în Montréal, oraş în care plasează acţiunea celor mai multe dintre cărţile sale.

Pentru ediţia originală a romanului *Strania viaţă a unui poştaş singuratic*, Denis Thériault a primit în 2006 Premiul literar Canada–Japonia, distincţie acordată autorilor şi traducătorilor canadieni care abordează în creaţia lor teme din cultura japoneză. Maniera în care Denis Thériault explorează haikuul se revendică mai ales din curentul occidental de alcătuire a micului poem japonez medieval în trei versuri. Autorul aduce în actualitate această specie poetică printr-o anumită lejeritate în ceea ce priveşte rigoarea formală, păstrând, însă, reducerea la esenţă care o individualizează de secole.

Pentru Louise şi Guy

Unu

Volbura apei
izbindu-se de stâncă
timp rostogolit

Strada Fagilor era mărginită mai degrabă de arțari. Locul oferea priveliştea a două rânduri de clădiri, fiecare cu câte trei sau patru etaje. Ca să ajungi la apartamente, trebuia să urci nişte scări exterioare. Pe stradă erau, cu totul, o sută cincisprezece scări, care adunate dădeau o mie patru sute nouăzeci şi cinci de trepte. Bilodo ştia prea bine, pentru că le numărase şi răsnumărase urcându-le dimineață de dimineață, una câte una, iar şi iar. O mie patru sute nouăzeci şi cinci de trepte cu o înălțime medie de douăzeci de centimetri fiecare, asta dădea în total două sute nouăzeci şi nouă de metri. O dată şi jumătate înălțimea blocului-turn din Place Ville Marie, ba poate chiar mai bine. De fapt, altitudinea pe care se căznea el să o escaladeze era echivalentă cu aceea a Turnului Eiffel. Şi asta zi de zi, fie ploaie, fie soare, fără să dăm uitării faptul că apoi trebuia să le şi coboare. Dar lui Bilodo, acest maraton vertical nu i se părea nicidecum vreo performanță remarcabilă. Era, mai degrabă, o provocare cotidiană în lipsa căreia viața i-ar fi părut anostă. Considerându-se un soi de atlet, se simțea atras în special de alergătorii din probele de fond, acei nobili maeştri ai distanțelor lungi, şi se trezea uneori regretând că, printre toate

disciplinele admirabile ale efortului susținut, nu exista o categorie specială şi pentru cei care urcau scări. Fără îndoială că ar fi făcut o figură bună la proba de o mie cinci sute de trepte sau la cea de două sute cincizeci de metri, se-nțelege, urcat şi coborât. Dacă ar fi existat o probă de urcuş de talia Jocurilor Olimpice, Bilodo ar fi avut şanse reale să se califice, ba poate chiar să ajungă pe treapta ultimă şi glorioasă – cea mai înaltă treaptă a podiumului.

Până una-alta, însă, era poştaş. Avea douăzeci şi şapte de ani.

De cinci ani, Bilodo avea acelaşi traseu poştal prin Saint-Janvier-des-Âmes, un cartier muncitoresc în care se şi mutase, de altfel, ca să fie mai aproape de locul de muncă. În toți aceşti ani de serviciu loial, nu lipsise decât o singură zi, şi aceea pentru a asista la ceremonia de înmormântare a părinților săi, decedați într-un accident de funicular în Québec. S-ar fi putut spune despre Bilodo că era un slujbaş zelos.

Îşi începea dimineţile la Centrul poştal, cu trierea corespondenței. Trebuia să ia fiecare plic şi fiecare colet în parte şi să le aşeze în ordinea distribuirii, făcând pachete pe care, mai apoi, un factor poştal le lua cu camioneta şi le depunea rând pe rând în cutiile care se înşirau de-a lungul traseului său. Bilodo ştia să îndeplinească această sarcină plicticoasă cu o rară promptitudine. Avea propria metodă de clasare, ceva între tehnica de distribuire a cărților de joc de către crupier şi aceea a aruncătorului de cuțite: în drumul lor spre țintă, plicurile se rostogoleau în aer întocmai ca

nişte lame catapultate cu precizie mortală şi intrau fiecare în fişetul lui. Foarte rar i se întâmpla lui Bilodo să rateze. Datorită acestei abilităţi reuşea să încheie cu mult înaintea celorlalţi, ceea ce era cu atât mai bine, - pentru că, după ce îşi termina treaba, putea să evadeze. Să iasă, să-şi ia picioarele la spinare, să se adape cu aerul tare şi să guste mireasma zilei proaspete, să păşească în dimineaţă fără să îi spună cineva cum să se poarte; nimic nu era mai înălţător pentru Bilodo.

Fireşte, nu toate erau chiar roz. Trebuia să împartă şi nenorocitele acelea de pliante, mai erau durerile de spate, entorsele şi toate celelalte răni mărunte; verile, canicula era sufocantă, iar toamna, ploaia îl pătrundea până la piele; iarna, poleiul preschimba oraşul într-un patinoar periculos, iar frigul putea fi muşcător, ca de altfel şi câinii, duşmanii dintotdeauna ai poştaşilor. Dar satisfacţia de a se şti indispensabil colectivităţii compensa toate aceste neajunsuri. Bilodo avea sentimentul că participă la viaţa cartierului, că joacă un rol discret, dar esenţial; livrarea conştiincioasă a corespondenţei contribuia la păstrarea ordinii în univers. N-ar fi vrut să facă schimb de locuri cu altcineva nici în ruptul capului. Poate doar cu un alt poştaş.

Bilodo avea obiceiul să prânzească la Madelinot, un restaurant aflat nu departe de Centrul de triere, iar după desert îşi lua un răgaz pentru a se îndeletnici cu caligrafia, artă a scrierii frumoase pe care el o practica amatoriceşte. Îşi scotea caietul de exerciţii şi ustensilele, apoi îşi făcea loc pe tejghea şi transcria

câteva cuvinte dintr-un ziar sau un fragment din meniu, lăsându-se răpit de avânturile coregrafice ale peniței pe hârtie, valsând printre grosimile şi subțirimile câte unei bucle, săltând deodată cu unciala opulentă sau duelându-se aprig cu goticul, luându-se de bunăvoie drept unul dintre acei copişti medievali, călugări care nu trăiau decât cu cerneală şi cu apă proaspătă, vătămându-şi vederea, degerând, dar încălzindu-şi sufletele, fără urmă de îndoială. La Poştă, colegii lui Bilodo nu pricepeau nimic din toate astea. Veneau să prânzească la Madelinot în găşti zgomotoase şi îi luau peste picior eforturile caligrafice, calificându-le drept mâzgăleli. Însă Bilodo nu se formaliza, pentru că la urma urmei erau prietenii lui şi, în fond, nu se făceau vinovați de altceva în afară de ignoranță; dacă nu erai cel puțin un adept iluminat şi ardent, aşa ca el, cum ai fi putut gusta frumusețea subtilă a unei tuşe, echilibrul delicat al proporțiilor care domneau peste linia scriiturii bine întocmite? Singura care părea capabilă să îi aprecieze arta era Tania, ospătărița, mereu drăguță, care părea să arate un interes sincer față de lucrările lui, găsindu-le frumoase de fiecare dată. O tânără sensibilă, fără îndoială. Bilodo o plăcea mult. Îi lăsa întotdeauna un bacşiş gras. Dacă ar fi fost puțin mai atent, ar fi băgat de seamă că fata îl cerceta adesea, retrasă în colțul ei de lângă casa de marcat, şi că, la vremea desertului, lui şi nu altuia îi aşeza dinainte cea mai generoasă felie de tartă. Dar el nu băga de seamă. Sau, mai degrabă, prefera să nu vadă?

Bilodo nu mai avea ochi pentru alte femei de când Ségolène intrase în viața lui.

Bilodo locuia la etajul al nouălea al unui bloc-turn, într-un apartament cu trei camere ai cărui pereți erau tapetați cu afişe de film şi pe care îl împărțea cu Bill, peştele lui roşu. Seara obişnuia să joace Halo 2 sau Dungeon Keeper, apoi, târziu, lua cina – platouri cu specialități pregătite în timp ce asculta televizorul. Nu prea ieşea. Doar vinerea, când şi când, dacă Robert devenea prea insistent. Robert era un coleg, factor poştal însărcinat cu ridicarea corespondenței. Cel mai bun prieten al lui. Robert ieşea des, aproape în fiecare seară, dar Bilodo accepta foarte rar să îl însoțească, pentru că nu prea îi plăceau cârciumile afumate prin care îl târa, petrecerile care îl zăpăceau de cap şi cluburile cu dansatoare goale. Prefera să rămână acasă, departe de agitația lumii şi de posterioarele feminine, mai ales de când Ségolène intrase în viața lui.

În orice caz, avea un mod mai bun de a-şi petrece serile. La el acasă, seara, Bilodo era foarte ocupat. După televizor şi spălat vasele, încuia uşa şi se deda viciului său secret.

Doi

Bilodo nu era un poştaş oarecare.

Printre miile de hârțoage neînsuflețite pe care le împărțea de-a lungul turnurilor sale, i se întâmpla să dea şi peste câte o scrisoare personală, obiect din ce în ce mai rar în această eră a poştei electronice şi, tocmai datorită acestei rarități, cu atât mai fascinant. Bilodo era încercat atunci de o emoție asemănătoare cu ceea ce simte, probabil, căutătorul de aur atunci când găseşte o pepită în sita lui. Nu livra această scrisoare. Nu imediat. O ducea mai întâi la el acasă şi o deschidea la abur. Iată ce îl ținea atât de ocupat seara, în taina căminului său.

Bilodo era un poştaş indiscret.

El nu primea niciodată scrisori. I-ar fi plăcut foarte mult, dar nu avea pe nimeni îndeajuns de intim încât să țină o corespondență. Într-o vreme îşi trimisese scrisori lui însuşi, dar experiența îl dezamăgise. Puțin câte puțin, încetase să îşi mai scrie, lucru care, de altfel, nici nu îi lipsea cine ştie ce; nu-şi ducea dorul. Pe când scrisorile altora aveau felul lor diferit de a fi fascinante. Scrisori adevărate, scrise de persoane adevărate, care, în locul răcelii reptiliene a tastaturii şi în locul instantaneității internetului, preferau gestul senzual al scrisului de mână, deliciul languros al aşteptării, oameni care alegeau asta în mod deliberat şi la care în anumite cazuri ghiceai că era vorba despre o chestiune de principiu, despre o luare de poziție în favoarea unui stil de viață mai puțin influențat de cursa contracronometru şi de obligația de a face performanță.

Erau, de pildă, acele scrisori haioase pe care Doris T. din Maria, regiunea Gaspésie, i le scria surorii sale Gwendoline ca să îi dea raportul asupra bârfelor locale,

sau cele emoționante pe care Richard L., deținut la penitenciarul din Port-Cartier, i le adresa tânărului său fiu Hugo. Mai erau acele lungi epistole mistice pe care sora Régine, din congregația Saint-Rosaire de Rimouski, i le trimitea vechii sale prietene Germaine, sau acele povestioare erotice pe care Laetitia D., o tânără infirmieră exilată temporar în Yukon, le redacta pentru logodnicul ei singuratic, sau, la fel, acele stranii misive în care un anume O., personaj cât se poate de misterios, îl sfătuia pe un anume N. în privința manierei de a invoca în deplină siguranță felurite ființe supranaturale. Erau de toate şi de peste tot: scrisori ale unor părinți din apropiere şi ale unor corespondenți aflați la mare depărtare unul de celălalt, scrisori de la degustători de bere care făceau schimb de notițe, de la globe-trotteri către mamele lor, de la mecanici de locomotivă ieşiți la pensie care îşi făceau inventarul deraierilor; erau acele scrisori puțin cam prea liniştitoare pe care soldați din Afganistan le trimiteau soțiilor care aşteptau cu sufletul la gură, acele cuvinte neliniştite pe care unchii le scriau nepoatelor, apropo de secrete pe care nu trebuiau să le dezvăluie nimănui, niciodată, pentru nimic în lume, acele scrisori de despărțire pe care acrobați de circ din Las Vegas le adresau foştilor amanți, ba chiar scrisori care mai că nu dădeau pe-afară de ură şi de invective, dar, mai ales, erau scrisori de dragoste. Căci până şi după Sfântul Valentin, dragostea rămânea numitorul comun, subiectul care aducea împreună cele mai multe dintre peniț̦e. Dragostea, conjugată la toate timpurile şi pe toate tonurile posibile, servită în toate sosurile, sub

formă de scrisori înflăcărate sau dimpotrivă, curtenitoare, uneori obraznice, alteori caste, senine sau dramatice, câteodată violente, adesea lirice, cu atât mai emoționante cu cât sentimentele erau exprimate în termeni simpli, însă niciodată ca atunci când se ascundeau printre rânduri, dincolo de pojghița cuvintelor anodine, mistuindu-se în filigran.

După ce citea şi recitea scrisoarea zilei, după ce o savura până în măduvă, Bilodo îi făcea o fotocopie pentru arhivele lui, pe care o aranja în dosar, la culoarea aferentă, apoi într-un clasor ignifug. Scrisoarea originală o sigila cu grijă în plicul ei şi o depunea a doua zi în căsuța poştală a destinatarului, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Se deda acestei activități clandestine de doi ani încoace. Era un delict, ştia prea bine, însă vina nu era decât un spectru neînsemnat pe lângă curiozitatea suverană. Una peste alta, nimeni nu era păgubit şi nici măcar el nu risca mare lucru, cu condiția să rămână prudent. Cine să se fi nelinişt it din pricina unei întârzieri de douăzeci şi patru de ore în livrarea unei scrisori? Şi, la urma urmei, cine să fi ştiut că exista o întârziere?

Astfel, Bilodo intercepta vreo treizeci de corespondențe, care toate la un loc alcătuiau un soi de roman epistolar cu intrigi multiple. Sau, mai bine zis, o jumătate de roman epistolar, căci cealaltă jumătate, cea a „scrisorii de răspuns”, îi rămânea, din păcate, inaccesibilă. Însă el se mulțumea să îşi imagineze această „cealaltă parte”, redactând răspunsuri elaborate pe care nu le expedia niciodată şi

minunându-se adesea să constate, la sosirea unei noi scrisori, cu câtă naturalețe se înlănțuia aceasta cu propriul lui răspuns ocult.

Cam aşa stăteau lucrurile. Bilodo trăia prin procură. În locul existenței reale, atât de fadă, el prefera foiletonul său interior, în nuanțe mult mai intense şi mult mai bogat în emoții. Iar dintre toate scrisorile clandestine care alcătuiau această lume virtuală atât de pasionantă, niciunele nu îl însuflețeau şi nu îl făceau să se minuneze mai mult decât cele trimise de Ségolène.

Trei

Ségolène locuia la Pointe-à-Pitre, în Guadelupa, şi îi scria regulat unui anume Gaston Grandpré, care stătea pe Strada Fagilor. De doi ani îi intercepta Bilodo scrisorile şi, când mai găsea câte una în timp ce îşi clasa corespondența, avea parte întotdeauna de aceeaşi zguduire, de aceeaşi tresărire sacră. Strecura discret în haină acea scrisoare şi numai când se găsea, în sfârşit, singur pe drum îşi permitea să îşi exteriorizeze o oarecare emoție, întorcând plicul pe toate părțile, pipăind seducătoarea promisiune. Ar fi putut să o deschidă de îndată şi să se delecteze cu cuvintele pe care le tăinuia, însă el prefera să aştepte; acordându-şi

numai plăcerea fugară de a adulmeca efluviile de portocală pe care le emana, o punea din nou în buzunar, eroic, şi o păstra întreaga zi aproape de inimă, rezistând tentației, prelungind plăcerea până seara, până după spălatul vaselor. Atunci era timpul. Ardea câteva picături de esență de citrice, aprindea lumânări, punea un disc cu jazz norvegian, apoi, în sfârşit, pătrundea delicat în intimitatea hârtiei pliate şi citea:

Prunc abia născut
înoată-n apa clară
vidră ghiduşă

Bilodo îl vedea aievea. Îl vedea limpede pe acel prunc, complet gol în luminescența unduitoare a piscinei postnatale, înotând către el ca şi când ar fi înotat către mama lui, ca şi când ar fi înotat către brațele întinse ale unei sirene care ar fi putut fi mama lui şi care îl privea cu nişte ochi foarte albaştri, de salamandră înmărmurită, ignorând faptul că nu ştia să înoate, căci nu apucase încă să se dezvețe, fără pic de teamă că apa era periculoasă, că era un element străin, în care te puteai îneca, neştiind nimic despre toate astea şi mulțumindu-se să se mişte, să îşi urmeze instinctul, să țină gura închisă şi să înoate pur şi simplu. Bilodo îl vedea prea bine pe acest micuț piniped, pe acest bizar gnom subacvatic cu trăsături brăzdate de ridurile adânci ale prea crudei sale existențe şi cu nările împodobite cu bule care alunecau prin unda voluptuoasă, şi râdea, căci era ceva neaşteptat, era amuzant, emoționant. Şi i se părea şi lui că pluteşte, auzea apa izbindu-i surd timpanele, avea impresia că se afla în acea piscină, împreună cu bebeluşul, căci

asta era virtutea micului poem şi într-atât de mare era puterea evocatoare a tuturor acestor micuțe şi stranii poeme pe care le scria Ségolène: te făceau să simți lucruri, te făceau să le vezi ca şi când ar fi fost aievea.

Scrisorile fetei din Guadelupa nu conțineau nimic altceva. Totdeauna o singură filă, pe care era scris un singur poem. Era puțin şi totuşi generos, căci acele poeme hrăneau tot atât cât ar fi făcut-o un roman, se prelungeau în suflet şi terminațiile lor nu încetau nicicând să vibreze acolo, în străfunduri. Bilodo le învăța pe de rost, apoi şi le îngâna sieşi dimineața, mergând pe jos. Le păstra ca pe nişte odoare în sertarul de sus al noptierei, iar seara îi plăcea să le scoată la iveală, să le aşeze în jurul lui într-un soi de cerc mistic şi să le recitească, unul după altul...

Vântul vuieşte
prin zdrențele norilor
rătăcite-n cer
Pânza părăsind
păianjenul se-aruncă
rege-al saltului
Se-aud ciocane
cum bat cuie-n obloane
vine ciclonul
Nocturnă în larg
rechinul distrat
prinde peştele-lună
Saltă ceştile
pe fața de masă
umflată de vânt

Poemele lui Ségolène, atât de diferite unul de celălalt, erau totuşi identice prin formă, căci se alcătuiau întotdeauna din trei versuri: două de câte cinci silabe şi unul de şapte, în total şaptesprezece silabe – nici mai mult, nici mai puţin. Întotdeauna aceeaşi structură misterioasă, ca şi cum ar fi fost vorba despre un cod. Nutrind presimţirea că această permanenţă trebuia să aibă o finalitate precisă, Bilodo se tot întrebase ce să fie. Până în ziua în care, din întâmplare, după luni întregi de vagi presupuneri, descoperise în sfârşit. Era o dimineaţă de sâmbătă şi el lua micul dejun la Madelinot, citind rubrica de varietăţi a unui ziar: în partea de sus a paginii, priveliştea neaşteptată a trei rânduri aşternute astfel încât păreau să alcătuiască un scurt poem îl făcuse să se înece cu cafeaua. Poemul număra două versuri de câte cinci silabe şi unul de şapte şi era, de altfel, dezamăgitor, mulţumindu-se să comenteze actualitatea în mod ironic; nu avea nimic de-a face cu acele frânturi de veşnicie atât de vii pe care le crea Ségolène, însă, chiar şi aşa, titlul rubricii era grăitor: HAIKUUL DE SÂMBĂTĂ. Bilodo a dat fuga acasă, a scotocit în dicţionar şi a găsit cuvântul:

HAIKU (haiku) sau HAIKAI (haikai) *s.n.* (1922; cuv. japonez). – Poem clasic japonez alcătuit din trei versuri, dintre care primul şi al treilea sunt pentasilabice, iar al doilea este un heptasilab.

Deci asta era. Iată ce erau poemele fetei din Guadelupa. Mai târziu, la bibliotecă, Bilodo a consultat nenumărate opere conţinând haikuuri, cărţi traduse din japoneză care aduceau laolaltă autori cu nume familiare precum Matsuo Bashō, Taneda Santōka,

Nagata Koi şi Kobayashi Issa. Dar niciunul dintre poemele lor nu producea asupra lui Bilodo efectul pe care îl aveau poemele lui Ségolène: niciunul nu îl purta atât de departe şi nu îl făcea să vadă şi să simtă lucrurile cu atâta ascuţime.

Fără îndoială că şi caligrafia lui Ségolène avea rolul ei însemnat în această magie aparte, căci fata se exprima în nişte volute mai fine, mai graţioase decât tot ceea ce avusese Bilodo bucuria să admire vreodată. Era o scriitură bogată, plină de imaginaţie, cu glafuri profunde şi cu alungiri arcuite celest, ornate cu bucle opulente şi cu picături diamantine, o scriitură uşoară şi onestă, admirabil proporţionată cu înclinaţia perfectă, la exact treizeci de grade, şi cu îmbinările fără fisură dintre litere. Scriitura lui Ségolène era o mireasmă pentru ochi, un elixir, o odă, era o simfonie grafică, o apoteoză, era frumoasă până la lacrimi. Şi cum citise undeva că scriitura era oglindirea sufletului, Bilodo trăsese concluzia că sufletul lui Ségolène era, de bună seamă, de o puritate fără pereche. Dacă îngerii scriau, atunci fără îndoială că aşa arăta scrisul lor.

Patru

Bilodo ştia că Ségolène era învăţătoare la Pointe-à-Pitre şi mai ştia că era frumoasă. Ştia graţie unei

fotografii pe care i-o expediase lui Grandpré, fără îndoială în schimbul uneia cu el, căci pe verso stătea scris aşa: „Încântată de a fi făcut cunoştinţă cu dumneavoastră în manieră fotografică. Iată-mă, la rându-mi, împreună cu elevii mei.” Fotografia o înfăţişa înconjurată de un grup de şcolari surâzători, dar în ochii lui Bilodo numai surâsul ei conta, şi privirea ei smaragdină se izbea de străfundurile privirii lui la fel cum se izbeşte valul de faleză, reverberând ca un ecou. Scanase această fotografie, o tipărise, o înrămase şi o aşezase pe noptieră, deasupra sertarului în care păstra haikuurile fetei. Aşa o putea contempla pe Ségolène în fiecare seară, înainte să adoarmă, apoi putea s-o viseze, să-i viseze surâsul, privirea şi toate celelalte minuni din care era plămădită fiinţa ei, să viseze plimbările romantice pe malul mării, în compania ei, cu insula Marie-Galante profilându-se în lumina crepusculului, şi cu cerul care târa torente de nori portocalini, şi cu vântul care le răsfira părul, asta dacă universul haikuurilor nu se amesteca în delirul său oniric şi dacă nu visa, mai degrabă, că făcea *bungee jumping* cu ea, că săltau împreună legaţi la capătul unei corzi elastice interminabile, apoi plonjau într-un ocean parfumat şi alunecau printre corali, printre peşti-lună şi bebeluşi amfibieni, printre rechini perplecşi.

Bilodo era îndrăgostit cum nici prin cap nu i-ar fi trecut vreodată că ar putea fi. Imperiul pe care Ségolène îl clădise în sufletul său era atât de vast, încât uneori se tulbura, temându-se că nu-şi mai aparţine. Dar lectura alchimică a câtorva haikuuri îi preschimba rapid

angoasa în beatitudine, şi atunci îi mulţumea vieţii că îl înzestrase astfel, că i-o scosese în cale pe frumoasa din Guadelupa. Singura umbră aruncată peste fericirea lui era această gelozie care îl biciuia atunci când îşi amintea că scrisorile lui Ségolène erau adresate, de fapt, altuia. După lectura unui nou poem, nu era niciodată ocolit de muşcătura invidiei atunci când resigila plicul şi îl lăsa să alunece, a doua zi, prin fanta uşii acestui tip, Gaston Grandpré, rivalul său. Cum o cunoscuse el pe Ségolène? Ce însemna pentru ea? Cele câteva cuvinte de pe versoul fotografiei şi conţinutul poemelor în general nu lăsau să se întrevadă nimic mai mult decât prietenie, ceea ce avea darul să îl liniştească întru câtva pe Bilodo, însă chiar şi aşa, scrisorile îi erau destinate tot lui Grandpré, fericitul. Bilodo îl mai zărea câteodată în pragul uşii, hirsut şi zburlit, neglijent cu sine, îmbrăcat mereu cu acelaşi halat de casă roşu, extravagant, întotdeauna cu aerul că înnoptase atârnat de sârma de rufe. Un descreierat cu alură de savant nebun. Un păsăroi jumulit şi caraghios. Oare cum reacţiona el atunci când găsea pe preş o nouă scrisoare din partea ei? Se grăbea să se adape la oaza cuvintelor ei? Îl încerca aceeaşi stare de beţie? Îl făceau poemele lui Ségolène să vadă lucrurile la fel cum le vedea Bilodo? Şi ce îi răspundea în scrisorile pe care le trimitea la rândul lui?

După-amiezile, când Bilodo trecea prin faţă pe la Madelinot în drum spre casă, îl vedea uneori pe Grandpré înăuntru, sorbind dintr-o cafea şi mâzgălind într-un carnet, cu un aer inspirat. Oare alcătuia poezii? Bilodo ar fi dat orice ca să poată face acelaşi lucru. I-ar

fi plăcut la nebunie să poată răspunde la scrisorile lui Ségolène la fel cum obişnuia să le răspundă celorlalţi corespondenţi fără voie, dar se simţea incapabil. Cum să fi răspuns la adorabilele ei haikuuri dacă nu prin altele, la fel de măiestrit dăltuite? Şi cum ar fi putut Bilodo să ajungă acolo, el, pe care numai cuvântul „poezie" îl intimida? Putea oare un simplu poştaş să se dea drept poet? S-ar fi aşteptat cineva de la un struţ să se apuce să cânte la banjo? Era în stare un melc să meargă pe bicicletă? Îşi dăduse toată silinţa de două sau de trei ori, la început, dar după ce produsese câteva făcături de versuri, demne de toată mila, ruşinea se lipise de el şi nu mai îndrăznise să recidiveze, de teamă să nu aducă atingere însuşi principiului Poeziei, pângărind astfel, prin ricoşeu, opera sacră a lui Ségolène. Avea oare Grandpré această înzestrare rară? Scria haikuuri?

Îşi dădea cel puţin seama de norocul chior pe care îl avea? Simţea măcar o pătrime din ceea ce nutrea Bilodo pentru Ségolène? Măcar o zecime?

Cultul pe care Bilodo i-l închina lui Ségolène era întreţesut cu o fascinaţie puternică pentru ţinutul care fusese binecuvântat s-o fi văzut născându-se, sipetului natural în inima căruia strălucea în toată splendoarea ei. Făcea frecvent razii printre rafturile de călătorii ale librăriilor şi petrecea ore întregi pe internet ingurgitând tot ceea ce avea legătură cu Guadelupa: geologia arhipelagului, reţetele gastronomiei locale, tradiţia muzicală şi procedeul de fabricaţie al romului, istoria, tehnicile de pescuit, botanica, arhitectura, nimic nu

scăpa voracității sale. Puțin câte puțin, Bilodo devenea specialist în „insula-fluture”, el, care niciodată nu pusese piciorul acolo. Fireşte, ar fi putut să se ducă, să călătorească şi să vadă Guadelupa cu ochii lui, dar nu se gândise niciodată serios la asta, căci era o idee care atenta la securitatea sedentarismului său incurabil. Bilodo nu îşi dorea să viziteze fizic Guadelupa: voia doar să îşi poată imagina acele locuri cât mai în amănunt, astfel încât să îşi poată hrăni visele şi să le poată situa într-un cadru cât mai realist, în stare să o pună în valoare pe Ségolène. Astfel putea să fantasmeze în jurul ei la înaltă definiție, cu toată tehnologia mentală necesară.

O visa mergând pe bicicletă de-a lungul aleii Dumanoir, mărginită de falnicii palmieri regali. O visa plimbându-se prin portul Darse, după-amiaza, când ieşea de la liceu, mergând la cumpărături în piața Saint-Antoine, hoinărind prin halele vaste, printre tarabele multicolore care etalau banane pitice şi igname, cartofi dulci şi soiuri de piper cu arome înțepătoare, ananas, fructul pasiunii, malanga şi carambola – fără să dea uitării condimentele, scorțişoara, colombo, şofranul, vanilia, piperul de Jamaica şi curry-ul, ale căror miresme amestecate întărâtau simțurile –, fără să dea uitării punciul şi siropurile, zaharicalele şi împletiturile de nuiele, florile, papagalii şi măturile –, fără să dea uitării poțiunile, ape ale izbăvirii şi ale fidelității, ale bogăției sau ale iubirii fără de sfârşit şi alte filtre vrăjite menite să vindece toate relele din lume. O visa în fiecare noapte şi toate aceste filme onirice a căror protagonistă era Ségolène se

depliau pe fundalul întregului ținut Guadelupa, cu drumurile sale sinuoase şi cu câmpiile acoperite de trestie-de-zahăr, cu junglele cu poteci abrupte pe care creşteau ferigi uriaşe şi constelații de orhidee, cu munții cu tâmple verzi şi frunți brumate, cu obraji acoperiți cu muşchi de care atârnau mătănii de torenți şi de cascade. Şi totul culmina cu priveliştea vulcanului La Soufrière, adormit, dar veşnic amenințător, şi cu satele luminate, cu acoperişuri de tablă roşie, cu cimitire în care mormintele se înşirau, împodobite cu cochilii, precum carourile albe şi negre pe o tablă de şah. Mai era carnavalul, cu muzica, cu toți aceia care loveau ritmic în *gwoka*, cu drăcoaicele îmbrăcate-n roşu din cap până-n picioare şi cu alți dansatori în costume pestrițe fremătând în ritmul tobelor *bola* în timp ce romul curgea gârlă. Mai erau fructele de guava, paletuvierii şi mangrovele, insulele şi insulițele, diavolii de mare care înotau abia atingând suprafața apei, dantelăria coralilor, feluriții peşti tropicali şi peştii zburători, pescarii insulelor Les Saintes cu creştetele împodobite cu pălării *salako*, cârpindu-şi năvoadele, coastele de calcar de la nord de Basse Terre pe care oceanul le pedepsea crestându-le, apoi, imediat, golfulețele surprinzător de liniştite, plajele blonde şi Ségolène, care se scălda în undele mării, opaline precum ochii ei, şi soarele, care se năpustea să o ia din nou în stăpânire de îndată ce ieşea din valuri ca o nouă Venus ce redobândea plaja, străbătând-o cu pas uşor, dezgolită şi totuşi sfioasă, cu apa scânteindu-i sânii ca o puzderie de mărgăritare, şiroindu-i prin puful auriu al pântecului.

Bilodo visa şi nu-şi mai dorea nimic altceva; nu voia decât să continue aşa, să savureze iar şi iar plăsmuirile orbitoare şi viziunile extatice pe care le trezeau în el cuvintele lui Ségolène. Tot ce-şi dorea era ca acest agreabil statu-quo să persiste, ca nimic să nu vină să-i tulbure preafericita serenitate. Şi aşa a şi fost, până în ziua fatidică a accidentului.

Cinci

În dimineaţa aceea de sfârşit de august, aerul mirosea a furtună. În depărtare, cerul tuna şi fulgera, însă nu se hotăra să plouă ce îi apăsa pe suflet. Ceea ce nu avea nicidecum darul să îl tulbure pe Bilodo, care nutrea o credinţă profundă în etanşeitatea robustului său impermeabil de serviciu. Cu un pas căruia nici cea mai cruntă monotonie din lume nu i-ar fi putut birui hotărârea, mărşăluia pe Strada Fagilor, ţinând piept scărilor una după alta. Când, deodată, dădu nas în nas cu prietenul său, Robert, care trebăluia de zor, transferându-şi în camionetă conţinutul unei cutii poştale. Aşa o întâlnire constituia o raritate, pentru că ora ridicării corespondenţei din numita cutie o preceda pe cea la care Bilodo trecea de obicei pe acolo, aşa că Robert îi explică lui Bilodo că se trezise cu întârziere, după o noapte tumultuoasă cu o anume Brenda, o fată

de vis pe care o întâlnise într-un bar. Saluturile odată rostite şi alte semne ale camaraderiei manifestate, Bilodo vru să îşi vadă de drum, dar Robert îl reţinu, căci avea încă multe de povestit despre flacăra lui nou-nouţă. Aşa că îi propuse lui Bilodo o întâlnire în patru, chiar în seara aceea, cu Brenda şi cu încă o colegă de-ale ei care avea, zice-se, un considerabil potenţial erotic. Bilodo suspină, căci abnegaţia cu care Robert încerca să îi găsească o partidă îl sâcâia. Factorul poştal îi dezaproba interminabilul celibat, situaţie pe care o socotea antiigienică, aşa că îl poreclise, ironic, „Libido". Arogându-şi rolul de mijlocitor, Robert se căznea să îl cupleze pe Bilodo cu tot ce mişcă, înscriindu-l fără ştiinţa lui pe site-uri matrimoniale şi publicând în paginile roz ale ziarelor, în numele lui, anunţuri cât se poate de credibile, însoţite de numărul lui. Toate aceste gesturi îl stânjeneau pe Bilodo, care nu mai îndrăznea să răspundă când suna telefonul, aşa că avea căsuţa vocală veşnic plină, dar nu se supăra niciodată pe Robert, pentru că ştia că astfel de iniţiative erau mânate de bune intenţii. Oare nu ca să-l ajute îşi dădea silinţa factorul poştal? Ca mai mereu, Robert exagera – era tipic caracterului său –, dar nu rămânea el, în pofida a tot şi a toate, cel mai bun prieten pe care îl avea pe lume? Bilodo se străduia să îl iubească aşa cum era el, cu vulgaritatea lui, cu egoismul, cu ipocrizia, cu oportunismul, cu mitomania şi cu respiraţia urât mirositoare. Dar oricât de dispus era să îi ierte lui Robert măruntele defecte de caracter, nimic nu detesta mai mult decât genul acela de *ménage à trois* ilicit la care avea pretenţia să-l invite. Şi cum

Robert nu era genul care să accepte cu uşurinţă un refuz, trebuia să inventeze foarte repede un pretext convingător, o scuză care să nici nu pară prea neplăcută. Şi tocmai aşa ceva se căznea Bilodo să găsească atunci când izbucni furtuna.

Trăsnetul trosni ca şi cum cineva le-ar fi desfăcut deasupra creştetelor o pungă uriaşă de chipsuri. Fulgerul despică cerul. Se porni o ploaie torenţială, din pricina căreia nu se mai distingea nimic la distanţă de câţiva metri. În pripă, Robert îşi azvârli geanta în camionetă şi îl invită pe Bilodo să se adăpostească şi el înăuntru. Socotind că, într-adevăr, era mai bine să lase furtuna să treacă, poştaşul acceptă şi ocoli vehiculul, ca să urce. Însă chiar atunci îi atrase atenţia un strigăt, care venea de peste drum. Întorcându-se, Bilodo îl zări pe Grandpré, corespondentul lui Ségolène, bărbatul îmbrăcat în veşnicul halat de casă, care se afla în balconul său de la etajul al doilea, chiar în faţă. Deschizând o umbrelă, Grandpré se năpusti în jos pe scări, fluturând o scrisoare pe care, fără urmă de îndoială, voia să o expedieze înainte ca Robert să plece. Bilodo îl văzu repezindu-se imprudent pe şosea, care ajunsese deja ca un râu învolburat. Uitând să se asigure dacă avea sau nu cale liberă, Grandpré alergă spre ei, strigându-i din depărtare, rugându-i să aştepte, aşa că nu văzu venind spre el camionul care străbătea ploaia torenţială cu prea mare viteză. Bilodo făcu un gest, lansând în direcţia lui Grandpré un vag avertisment în timp ce claxonul camionului mugi, dar era prea târziu; frânele scrâşniră, roţile alunecară pe

şoseaua udă, apoi – şah mat. Vehiculul păru să se oprească instantaneu, ca şi cum toată energia sa cinetică i s-ar fi transferat lui Grandpré, care fu catapultat prin aer ca o uriaşă păpuşă din cârpe şi se zdrobi de marginea trotuarului, zece metri mai încolo, cu un zgomot flasc.

Maşinile opriră. Universul păru să încremenească. Vreme de o clipă nu se mai auzi nimic altceva în afară de torsul motoarelor încetinind, sfârâitul ploii măcinând bitumul asfaltului şi bătând darabana pe caroserii. Grandpré nu mai era decât o masă informă pe care am fi putut-o lua la fel de bine drept un braţ de lenjerie rătăcită cine ştie de pe unde, asta dacă n-ar fi fost acele smucituri şi spasme oribile care îi scuturau trupul. Robert fu primul care reacţionă. Înaintă. Bilodo îl urmă şi îngenunchează amândoi la căpătâiul lui Grandpré, care zăcea zdrobit, cu membrele contorsionate în unghiuri absurde, cu barba stufoasă pătată de un sânge gros pe care ploaia, deşi deasă, nu reuşise să îl spele. Bietul individ era conştient. Se holbă la Robert, apoi la Bilodo, cu aerul înmărmurit al celui căruia nu îi vine să creadă, cu pleoapele zbătându-i-se precum aripile îngemănate ale fluturilor, cu privirea înecată de şiroaie. În mâna dreaptă ţinea încă acea scrisoare pe care voise atât de mult să o expedieze. Bilodo văzu că îi era adresată lui Ségolène.

Spre canalizare se învolburau ape sângerii. N-avea să scape. Căuta cu disperare să-şi recapete suflul şi Bilodo crezu că atât îi fusese, că avea să-şi dea ultima suflare, însă chiar atunci pe Grandpré îl apucă un sughiţ bizar. Stupefiat, Bilodo îşi dădu seama că muribundul râdea.

Da, da, chiar râs era acela, un râs răguşit şi gol, decolorat, spectral. Străbătut de un tremur violent, Bilodo constată că nu era singurul: şi ceilalţi de faţă păreau la fel de năuciţi de acel râs sinistru, care ţâşnea dintr-un gâtlej pe ducă. Grandpré mai râse încă puţin, ca la o glumă dureroasă, apoi încetă, sugrumat de un acces de tuse, împroşcând în jur cu stropi stacojii. Întorcându-şi capul cu greu, mai privi o dată acea scrisoare însângerată pe care o ţinea în mână şi degetele i se crispară pe plic. Grandpré închise ochii şi îşi încleştă dinţii, părând să îşi concentreze toată forţa rămasă în acea ultimă expresie a voinţei, în acel ultim gest de a ţine scrisoarea, apoi imediat vorbi, pronunţă câteva cuvinte, însă atât de stins, că numai Bilodo şi Robert, care erau aplecaţi deasupra lui, le putură auzi: murmură ceva indistinct care suna ca „E sub...”. Apoi sfârşitul veni subit. Pleoapele i se căscară şi pupilele i se dilatară, sticloase. Ochii lui Grandpré fură năpădiţi de ploaie şi în ele se formară nişte lacuri minuscule, în timp ce în spaţiul dintre urechile lui Bilodo planau în continuare, enigmatice, ultimele sale cuvinte. Ce însemna acel „E sub”? Ce voise să spună mortul? Bilodo fu încercat de ispita de a ridica de la pământ cadavrul, ca să verifice dacă nu cumva era ceva sub el, apoi se întrebă dacă interpretase corect cuvintele defunctului: având în vedere gemetele de durere care le însoţiseră, nu cumva ar fi trebuit să înţeleagă, mai degrabă, „În sus”, aluzie la acel ultim salt în necunoscut, la acel plonjeu iminent în lumea de dincolo, pe care muribundul se pregătea să îl facă în mod conştient?

Numai atunci realiză Bilodo că scrisoarea nu mai era în mâna mortului. Probabil că strânsoarea lui Grandpré slăbise în clipa de prag şi scrisoarea alunecase în canalizare, purtată de îndată de curentul rapid. Bilodo o zări luând-o la vale printre picioare de gură-cască, aspirată în afara cercului funebru de către apele care se învârtoşeau grăbite înspre cascada unui grătar de canalizare. Îngrozit, se grăbi îmbulzindu-se printre toţi spectatorii dramei, ştiind că trebuia să prindă acea scrisoare cu orice preţ. Alergă, se aplecă, întinse mâna ca s-o prindă, îşi simţi braţul alungindu-se, degetele întinzându-se peste măsură şi atingând-o... însă o milisecundă prea târziu: scrisoarea dispăru, înghiţită de canalizare. Purtat de elan, se sforţă şi bâjbâi dincolo de grătar, prin apa rece, smulgându-l şi ridicându-l în aer. Chiar atunci, un fulger brăzdă cerul şi în aceeaşi clipă Bilodo fu străbătut de o revelaţie la fel de fulgurantă: cu dispariţia acestei scrisori, pierdută în măruntaiele oraşului, singura lui legătură cu Ségolène tocmai se destrămase.

Şase

A doua zi, când ieşi pe stradă, Bilodo era într-o dispoziţie funestă. I se părea că până şi soarele purta doliu şi nu dădea decât o lumină rece, ca de film vechi

în alb şi negru. Ajungând pe Strada Fagilor, se opri pe trotuar, chiar acolo unde căzuse Grandpré, şi fu tulburat să constate că la faţa locului nu mai persista nicio urmă a dramei, nici măcar cea mai mică pată de sânge. Ploaia spălase tot. Bilodo era bântuit de imaginea stăruitoare a scrisorii înghiţite de scurgere. Îşi purta pică sieşi pentru că nu fusese mai iute. Ce mult şi-ar fi dorit să o fi putut prinde, să o fi citit şi aşa să fi ştiut cel puţin ce îi scria Grandpré lui Ségolène. Ar fi expediat-o mai apoi? Fără îndoială, chiar dacă asta ar fi însemnat doar să amâne implacabilul. Dar nu mai avea niciun rost să se gândească. Ségolène n-avea să primească niciodată acea scrisoare; aşadar nici nu avea să răspundă, prin urmare Bilodo nu avea să îi mai citească niciodată poemele. Moartea lui Grandpré trâmbiţase sfârşitul acestei nepreţuite corespondenţe, sarea vieţii lui Bilodo. Să fi existat, oare, ceva mai înspăimântător decât neputinţa?

Puţin după aceea, parcurgând strada în sens invers, Bilodo ajunse în faţa uşii defunctului şi împinse prin fantă obişnuitele facturi şi circulare, deşi ştia prea bine că era inutil, pentru că, oricum, corespondenţa nu avea decât să se adune de partea cealaltă până când, eventual, le va sosi la Poştă o „Cerere de întrerupere a serviciilor”. Cu un aer meditativ, vizită în închipuire acest apartament necunoscut unde domnea de acum liniştea şi unde timpul încremenise, unde pentru trecerea lui Grandpré prin această lume nu rămăseseră drept mărturie decât vreo câteva obiecte şi piese de mobilier răzleţe, câteva haine atârnate pe umeraşe

nemişcate, câteva fotografii, câteva rânduri aşternute pe hârtie.

Moartea lui Grandpré nu trezi cine ştie ce emoţii prin cartier, pentru că oamenii abia dacă îl cunoscuseră. La Madelinot, Tania depuse o garoafă pe masa la care obişnuia să se aşeze defunctul atunci când venea să bea o cafea. Şi cu asta, basta. Deci aşa trecem prin viaţă, constată Bilodo: la întâmplare, fără să stârnim vârtejuri, fără să dăinuie vreo dâră-n urma noastră, la fel cum trece o rândunică pe cer sau la fel cum e strivită o veveriţă pe carosabil, din neatenţie.

Asta era.

Nimic nu părea să se fi schimbat. Bilodo se trezea în zori şi se ducea la lucru, prânzea la Madelinot, apoi se întorcea acasă. Viaţa lui părea să îşi urmeze cursul netulburat. Dar nu era decât o aparenţă, căci dincolo de suprafaţa acestei mări liniştite a rutinei de zi cu zi, se petrecea o schimbare subtilă de care abia dacă avea habar. La început n-a fost decât un soi de oboseală, o stare de melancolie pentru care dădea vina pe schimbarea de anotimp şi pe scurtarea zilelor, care prevestea sosirea toamnei. Dar pe urmă au început să se manifeste simptomele unei stări de rău mult mai profunde: într-o seară, în timp ce se îndeletnicea cu vechile sale corespondenţe clandestine, Bilodo îşi dădu seama că această activitate, altădată atât de pasionantă, devenise, brusc, cu totul anodină. Teleromanul său preferat fâsâia, niciuna dintre intrigi

nu-i mai stârnea interesul. Dramele celorlalți nu mai reuşeau să îl fascineze. A doua zi, la Centrul de triere, descoperi că era incapabil să claseze corespondența după metoda lui obişnuită: pentru că rata o țintă din două, fu nevoit să procedeze în maniera convențională. Ieşi cu douăzeci de minute întârziere, sperând că aerul tare al dimineții avea să îl revigoreze, dar începu să se simtă slăbit după ce mersese pe jos numai trei nenorociți de kilometri. Iar când a trebuit să îşi măsoare puterile cu scările de pe Strada Fagilor, a fost şi mai rău: nu urcase decât douăzeci şi patru când a trebuit să se oprească şi să-şi recapete răsuflarea şi nu a ajuns la capătul lor decât cu prețul unui uriaş efort de voință, după ce îşi acordase nici mai mult, nici mai puțin de şase pauze. Ce i se întâmpla oare? Luase gripă?

Ajuns la Madelinot, îşi dădu seama că el, care de obicei înfuleca tot din farfurie, nu avea deloc poftă de mâncare. Aşa că nu-şi comandă decât o supă de legume, pe care nici măcar n-o termină. Renunțând să îşi scoată din geantă materialele pentru caligrafie – până şi asta îl lăsa rece –, îşi reluă de îndată turul, sperând să recupereze timpul pierdut. Se găsea într-o stare de rară confuzie. Neatent, preocupat nici el nu ştia bine de ce anume, trecu pe roşu într-o intersecție şi fu gata-gata să fie luat pe capotă de o maşină. Dar nici nu scăpă bine de Caribda, că dădu peste Scila: puțin după aceea, în timp ce introducea pliantele în cutia poştală a unei case, Bilodo fu luat prin surprindere de un câine în lanț. Chior şi, pe deasupra, pe nume Polifem, după cum anunța plăcuța de pe cuşca lui,

animalul îl muşcă cu cruzime de buca dreaptă şi nu consimți să-i dea drumul decât după ce stăpânul său, alertat de urlete, îl forță cu câteva lopeți straşnice pe spinare. Uite ce se întâmplă când zeii îți sunt potrivnici!

Chestiunea cu câinele fu reglată, vaccinul antirabic fu administrat şi rana lui Bilodo pansată, după şase ore petrecute la Urgență; când, în sfârşit, această deplorabilă odisee se încheie, era deja târziu. Pe drumul de întoarcere, în taxi, lui Bilodo îi venea să dea de pământ cu toți şi cu toate, dispoziție violentă care nu făcea decât să îi acutizeze durerile şi aşa ascuțite din picior. Avea chef să se revolte, dar cu ce puteri să poată birui el blestemul care se abătuse cu îndârjire asupra lui în această zi în care toate îi mergeau pe dos? Ajuns acasă, descuie uşa coconului său şi şchiopătă în lungul şi în latul camerei de zi, căutând o supapă pentru mânia care îl rodea, apoi deschise calculatorul şi se apucă să îşi verse furia pe maleficii insurgenți de pe planeta Xion. Maltratându-şi de-a dreptul consola, masacră legiuni întregi de creaturi tentaculare, ajunse la nivelul cel mai de sus al jocului şi înregistră un punctaj record, însă nici aşa nu reuşi să potolească furia care îi măcina măruntaiele. În cele din urmă, extenuat, se duse la culcare şi găsi un strop de linişte în contemplarea fotografiei lui Ségolène. Şi-o închipuia pe frumoasa din Guadelupa deschizându-şi în fiecare dimineață cutia poştală, în speranța de a găsi acel răspuns de la Grandpré care nu mai sosea. Îl străbătu gândul fugar de a-i scrie, ca s-o anunțe de moartea corespondentului ei, însă aşa ceva era în mod evident

imposibil, căci ar fi trebuit să se dea de gol şi să îşi mărturisească vinovata indiscreţie. Cât avea să mai aştepte Ségolène până să se resemneze?

Se aflau în bătaia furtunii, pe Strada Fagilor, imediat după accident, însă în locul lui Grandpré, pe asfaltul ud se zvârcolea ea, Ségolène, însângerată, în agonie. Tânăra întindea către Bilodo o mână tremurătoare, implorându-l să n-o dea uitării... şi atunci sări din pat, gâfâind, cuprins de frisoane, smulgându-se cu greu din coşmarul persistent şi reconectându-se anevoie la realitate, cu imagini morbide încă stăruindu-i pe retină. În încercarea de a-şi alunga angoasa, Bilodo se înconjură de haikuurile lui Ségolène, formând în jurul lui un cerc apărător împotriva tenebrelor colcăitoare. Începu să le citească cu voce tare, ca şi cum ar fi fost nişte incantaţii menite să îl ocrotească, însă asta nu făcu decât să îi adâncească tulburarea, căci cuvintele se îndărătniceau şi din ele întârzia să apară muzica mult aşteptată: odată rostite, noaptea le sorbea şi priveliştile reconfortante pe care ar fi trebuit să le trezească nu-şi mai făceau apariţia. Deodată, haikuurile se dovedeau sterile; înşirate pe foile lor întocmai ca nişte flori veştede într-un ierbar, zăceau lipsite de viaţă şi nu răspândeau nimic mai mult decât un parfum desuet.

Bilodo agită foile, sperând ca astfel să le retrezească farmecul, însă nu reuşi decât să le mototolească. Până şi cuvintele lui Ségolène îl lăsau indiferent. În clipa aceea, pentru prima oară în viaţa lui, prima oară cu adevărat, se simţi apăsat de singurătate. Era ca şi cum

l-ar fi acoperit un val uriaş, făcându-l să alunece în el însuşi şi scufundându-l până în străfundurile abisului, acolo unde se căsca o prăpastie monstruoasă, o imensă gură de canalizare către care îl târa un vârtej căruia nu i se putea împotrivi, deşi căuta cu disperare ceva de care să se agațe, jupuit până la suflet. Dovedind o stranie luciditate, Bilodo ştiu atunci că nu putea să îşi continue existența fără Ségolène, că nu putea supraviețui, că nimic n-o să mai prezinte vreun sens sau vreun interes pentru el, că nu va mai cunoaşte vreodată nici frumusețea, nici dorința, că seninătatea avea să devină un concept abstract, din rândul sentimentelor improbabile, şi că el însuşi nu avea să mai fie decât o epavă, un vas fantomă fără propulsie şi fără cârmaci, pe care curenții vitregi aveau să-l poarte la întâmplare până în ziua în care, în sfârşit, algele aveau să îl încetinească, apoi să îl oprească şi să îl năpădească, luându-i puntea cu asalt şi sfârşind prin a-l împresura atât de tare, încât avea să dispară, înghițit în hățişul lor.

Deplorabilă perspectivă. Oare povestea avea să se încheie atât de stupid? Oare n-ar fi trebuit Bilodo să reacționeze, să încerce să facă ceva, orice? Era cu putință să scape de naufragiu? Oare exista o geamandură de care să se agațe, o cale de a înfrânge neputința, un mijloc oarecare de a conjura sorții şi de a împiedica smulgerea lui Ségolène din viața lui?

Chiar atunci, pradă celei mai adânci suferințe, lui Bilodo îi veni ideea.

Era o idee strălucită, originală, genială, atât de curajoasă... încât Bilodo se grăbi să-i pună capacul la loc. Căci era prea nebunească, periculoasă într-un fel mult prea absurd, mult prea riscantă şi oricum impracticabilă, asta fără nicio-ndoială. O idee extravagantă şi nesănătoasă, pe care numai un zănatic ar fi putut-o lua în serios, pe care se hotărî s-o respingă şi s-o dea uitării cât mai repede cu putinţă, de teamă să nu capete putere. Vrând să se gândească la altceva, Bilodo îşi înşfăcă hotărât consola şi se lansă într-un atac violent împotriva insurgenţilor de pe Xion, dar ideea nu se dădea bătută cu una, cu două, ci continua să zgârie cu unghiile pe sub lespede, cerând să i se îngăduie să ţâşnească. În cele din urmă, Bilodo capitulă şi îi acordă o a doua şansă.

Una peste alta, parcă nici nu era chiar atât de lipsită de bun-simţ ideea asta. Înspăimântătoare, cu siguranţă, şi, după toate calculele, periculoasă. Dar poate că nu chiar irealizabilă. Dacă exista o şansă de a reînnoda firul şi de a regăsi drumul care ducea la Ségolène, atunci aceea era, fără urmă de îndoială. Şi în timp ce soarele se ridica, spălăcit, deasupra orizontului, Bilodo ridică şi el capul, înţelegând că nu avea de ales. Trebuia măcar să încerce.

Şapte

Trosnitura geamului fu înăbuşită de ţesătura groasă de lână. Ascuţindu-şi simţurile, Bilodo iscodi dacă nu cumva reacţionase cineva pe la uşile sau prin balcoanele învecinate şi cercetă întunecimile străduţei de dedesubt, dar nimic nu se clinti. Apăsă geamul făcut ţăndări şi cioburile căzură pe dinăuntru. Vârând mâna prin gaura astfel creată, Bilodo găsi zăvorul şi se grăbi să intre, apoi trase uşa după el. Uşa apartamentului lui Grandpré, intrarea dinspre alee. Pătrunsese. Îndrăznise.

Un miros dulceag îi pişcă nările. Se afla în bucătărie. Îşi aprinse lanterna de buzunar şi înaintă, cât de uşor putu, străduindu-se să plutească pe deasupra plăcilor scârţâitoare ale parchetului. În cameră nu existau nici masă şi nici scaune. Mirosul venea dinspre blatul de bucătărie, pe care o chestie dată uitării se descompunea în ambalajul ei – cine ştie, poate nişte peşte. Părăsind bucătăria, Bilodo se aventură pe hol, a cărui duşumea era acoperită cu un material moale, nu chiar o mochetă, ci un fel de saltea subţire care, după câte se părea, îmbrăca şi podelele celorlalte încăperi. Holul era străpuns de trei uşi. Prima scotea la iveală o cameră, iar a doua, o baie micuţă. În faţă se deschidea camera de zi, pe care o împărţea în două un soi de paravan mare. Ocolind o sculptură scundă şi bizară, Bilodo trecu de partea cealaltă a peretelui despărţitor şi ajunse în faţa unui birou, lângă care se afla un fotoliu cu rotiţe. Asigurându-se mai întâi că storurile erau trase, luă loc în fotoliu.

Raza lanternei de buzunar survolă biroul, dând la iveală un calculator, un calendar, câteva bibelouri, un

dicționar, stilouri, precum şi felurite hârtii. Cercetându-le pe acestea din urmă, Bilodo găsi imediat lucrurile pentru care venise: pagini de manuscris redactate de o mână care nu ar fi putut fi decât a lui Grandpré. În primul sertar făcu o descoperire care îl însufleți încă şi mai tare: poeme scrise de mână de către defunct, haikuuri. Un teanc întreg. Şi chiar alături, Bilodo le descoperi pe cele ale lui Ségolène, haikuurile originale, din care el nu avea decât copiile. Şi fotografia ei, de asemenea! Gâtuit de emoție, Bilodo admiră acel surâs care îi dezmierda sufletul, acea privire dulce şi migdalată care îl făcea să viseze atât, apoi trase adânc în piept mirosul acelor foi binecuvântate care se aflaseră cândva în mâna lui Ségolène şi care îi păstrau încă parfumul. Le îmbrățişă. Un asemenea moment de fericire pură putea să justifice de unul singur toate riscurile pe care şi le asumase. Dar nu se opri acolo: continuându-şi săpăturile, Bilodo exploră şi celelalte sertare. Mai mult decât orice, spera să pună mâna pe ciorna celei din urmă scrisori a lui Grandpré, cea pe care gura de canal o înghițise cu atâta josnicie, căci ea era scopul ultim al expediției sale. Dar nu avu timp să îşi ducă cercetările prea departe, căci auzi nişte voci răsunând afară, vocile unor oameni care discutau pe scară. Bilodo se ridică dintr-un salt şi stinse lanterna. Să fi fost nişte simpli vecini care urcau la un etaj superior? Sau era poliția, care venea să-l înhațe pe mizerabilul spărgător care devenise? Nici vorbă să aştepte ca să afle: Bilodo îşi îndesă în haină câte hârtii putu şi o luă la fugă, izbind în trecere nenorocita de sculptură care trona în camera de zi. Scăpă prin dos,

goni în jos pe scări, apoi se aruncă cu viteza sunetului spre ieşirea care dădea în alee. Îşi îngădui să încetinească numai două rânduri de case mai încolo, când fu sigur că nimeni nu îl urmărea. Se forţă să calce cât mai natural cu putinţă, ca să nu atragă atenţia, dar inima continua să îi salte, izbindu-i în piept ca într-o tobă.

După un duş îndelungat, menit să spele sudorile fărădelegii, Bilodo se aşează la masă şi reluă lectura haikuurilor lui Ségolène. Constată cu încântare că micile poeme îşi recăpătaseră întreaga vitalitate. Apoi, cu discreta complicitate a lui Bill, făcu inventarul celorlalte hârtii furate, acordând atenţie în mod special haikuurilor lui Grandpré, găsind confirmarea a ceea ce bănuia de multă vreme: cei doi se dedicau – se dedicaseră – unui soi de schimb poetic. Totuşi, haikuurile lui Grandpré păreau destul de diferite de cele ale lui Ségolène, nu în formă, ci în spirit:

Volbura apei
izbindu-se de stâncă
timp rostogolit
Smog peste oraş
prea mult fumează
emfizemu-i garantat
Ridică valuri
spulberă păduri
stârnesc murmur în pământ
Nu-i fraier iepurele
ţuşti! – din gaură
pe unde nu te-aştepţi
Străpungând zarea
privesc prin decor

Era o poezie mai sumbră decât cea a lui Ségolène, mai dramatică, totuşi la fel de evocatoare: chiar dacă printr-o lentilă întunecată, şi haikuurile lui Grandpré te făceau să vezi lucruri. Erau aproape o sută. Necazul era că lipsea orice formă de numerotare. Nimic nu indica în ce ordine fuseseră scrise ori expediate lui Ségolène. Nu exista niciun indiciu în funcție de care să se poată stabili care anume fusese ultimul, acela care nu mai ajunsese la destinatară.

Bilodo aşează pe noptieră originalul fotografiei lui Ségolène, apoi, întinzându-se pe întuneric, se întrebă ce avea de făcut acum, că prima etapă a planului său fusese bifată. Să treacă la a doua? Oare avea să îndrăznească să meargă până la capăt cu demenția sa idee?

Adormi şi avu un vis straniu. Îl visă pe Gaston Grandpré, care agoniza în mijlocul Străzii Fagilor, redobândindu-şi astfel ipostaza din realitate. Doar că muribundul nu părea să sufere deloc; ba dimpotrivă, părea să se amuze copios şi chiar îi făcu cu ochiul lui Bilodo, complice.

Trezindu-se odată cu răsăritul, Bilodo se hotărî să meargă până la capăt. Pentru prima oară în cinci ani, telefonă la Poştă ca să anunțe că era bolnav, apoi, fără să mai zăbovească nici măcar preț de o cafea, se aplecă asupra hârtiilor lui Grandpré şi îi studie scrisul, punându-şi la bătaie toată experiența de caligraf.

Examinarea amănunțită a mostrelor de scris ale defunctului scoase curând la iveală un detaliu insolit:

cam peste tot pe foi, ba uneori drept în mijlocul unui poem, se regăsea desenat un simbol aparte; era vorba despre un cerc mai mult sau mai puțin decorat cu înfloriturі – să fi fost oare un „O” stilizat? –, pe care autorul, după câte se pare, avusese mania de a-l mâzgăli ici şi colo. Avea acest „O” vreo semnificație anume? Bilodo nu putea decât să presupună. Grafia însăşi era interesantă, amplă şi energică. Urma instrumentului de scris era puternică şi colțuroasă, înlănțuind cu îndrăzneală litere regulate şi cursive, lăsând o dâră adâncă pe suprafața hârtiei. Era, cumva, genul de scris viril pe care lui Bilodo i-ar fi plăcut să îl aibă. În orice caz, se simțea în stare să îl imite: alegând un stilou aidoma celui folosit de Grandpré, făcu nişte prime încercări, copiind cu o mână şovăielnică anumite fragmente din poemele defunctului.

Primul bloc de hârtii fu epuizat puțin înainte de ora amiezii. Prânzul lui Bilodo fu alcătuit dintr-o cutie de sardine pe care o consumă din picioare, călcând absent pe foile mototolite. Se reapucă de treabă, lucră până la apusul soarelui, apoi trebui să se oprească din pricina unei dureri ascuțite. Masându-şi pumnul dureros, avu un moment de descurajare şi vru s-o lase baltă, apoi se reînsufleți la gândul că Ségolène aştepta acolo, pe insula ei, şi îşi luă din nou penița, mânuind-o mânat de o hotărâre nouă. Noaptea se lăsase de mult atunci când Bilodo se consideră, în sfârşit, satisfăcut; ajunsese să imite scrisul de mână al mortului în chip îndeajuns de mulțumitor. Cea de a doua parte a planului său era astfel împlinită, însă Bilodo se feri să braveze, pregătindu-se mai degrabă să înfrunte următoarea

provocare, una de anvergură. Căci caligrafia nu era totul; mai trebuia să ştie şi ce anume să scrie.

Până atunci evitase înadins să se gândească la asta, preferând să se concentreze pe latura tehnică a sarcinii, însă nu mai putea să amâne. Foarte frumos, nu-i vorbă, că imita grafia lui Grandpré, dar esenţial era să scrie nu cum, ci ceea ce ar fi scris Grandpré. De acum, Bilodo trebuia să se aventureze pe acest straniu tărâm al poeziei şi să răzbească prin hăţişurile lui, pentru a compune un haiku adevărat, unul care să treacă drept autentic în ochii lui Ségolène.

Talentul lui de a se strecura în cuvintele altcuiva nu se dovedi de niciun folos în această situaţie: la ivirea zorilor, nu reuşise să scrie decât „apa”, cuvânt unic care îi amintea de ultimul haiku al lui Ségolène, cel cu bebeluşul acvatic, şi la care nu găsea nimic inteligent de adăugat. Desigur, i se puteau alătura o varietate de însuşiri: apă limpede, apă repede, apă adormită, dar să fi fost asta într-adevăr poetic? Îşi petrecu orele târzii ale dimineţii într-o stare de ameţeală, străduindu-se să pună pe lângă „apa” lui ceva care să îi adauge un strop de transcendenţă. Apă vie? Apă curgătoare? Apă minerală?

Apă de izvor?

Îngăduindu-şi o scurtă siestă, Bilodo visă că se îneca. Se trezi tocmai la timp ca să îşi facă plinul de oxigen şi se aşeză din nou dinaintea foii albe. Apă de spălat vasele? Apă sfinţită? Apă de toaletă? Ape şi păduri?

A se arunca în apă?

A merge pe apă?

Apoi, lăsându-se răpit de acrobațiile lui Bill, care înota în bolul lui, se salvă, scriind: „Peşte în apă.” Era deja un vers de cinci silabe. Aproape o treime din terțină.

Bilodo examină cuvintele cu un ochi critic, apoi şterse totul.

Trei cuvinte, şi niciunul care să-l mulțumească. Într-un aşa ritm, prima zi a lui aprilie avea să-l prindă în acelaşi stadiu.

Trebuia neapărat să grăbească lucrurile. Cum faci ca să devii poet? Se putea învăța aşa ceva? Exista oare un curs introductiv de haiku? În Pagini Aurii nu se găsea înscrisă nicio şcoală de poezie; la cine să apelezi în caz de urgență? La Ambasada Japoniei? Cel puțin, un lucru era limpede: Bilodo trebuia să se informeze mai mult cu privire la aceste nesuferite de haikuuri.

Opt

Luând la mână secțiunea „Literatură japoneză” de la Biblioteca Centrală, Bilodo dădu peste câteva lucrări foarte instructive, aşa că nu dură mult până când află tot ceea ce îşi dorise vreodată să ştie despre haikuuri, dar nu îndrăznise să întrebe. În fond, principiul era destul de simplu: scopul haikuului era să aducă împreună imuabilul şi efemerul. Un haiku izbutit

conținea în mod ideal o referire la natură (*kigo*) sau la o realitate care să nu fie numai umană. Sobru, precis, dens şi subtil deopotrivă, evita artificiul literar şi mărcile convenționale ale genului liric, ca de pildă rima şi metafora. Arta haikuului era una a instantaneității, a detaliului. Putea fi vorba despre o frântură de viață, despre o amintire, despre un vis, dar era, înainte de toate, un poem concret care se adresa simțurilor, nu ideilor.

Spiritul lui Bilodo se lumină în sfârşit. Până şi acest schimb epistolar de haikuuri, la care se dedaseră Ségolène şi Grandpré, căpăta de aici înainte un sens aparte: era vorba despre un *renku,* sau „poem în lanț", o tradiție care se trăgea din jocurile literare de la Curtea imperială a Japoniei medievale.

Găsind toate aceste lucruri de-a dreptul pasionante şi trezindu-i-se gustul de a vorbi despre ele, Bilodo îşi împărtăşi descoperirile prietenului său, Robert, căruia îi citi câteva haikuuri ale lui Bashō, Buson şi Issa, maeştri clasici ai genului. Dar echilibrul delicat al lui *fueki* – imuabilul, eternitatea care se întinde dincolo de noi – şi al lui *ryuko* – fugitivul, efemerul care ne străbate – păru să îi scape întru totul factorului poştal, care nu trăi în preajma lor decât o formă sofisticată de masturbație intelectuală. Nu că ar fi nutrit vreo prejudecată cu privire la literatura japoneză, ba chiar dimpotrivă: Robert declară că îi plăceau *manga*, acele benzi desenate populare, dar aprecia în mod deosebit *hentai*, versiunile lor erotice, pe care i le recomandă lui Bilodo cu căldură, venindu-i în ajutor şi cu un eşantion. Căutând un interlocutor mai apt căruia să îi

împărtăşească entuziasmul său intelectual, Bilodo îşi îndreptă atenţia spre Tania. La început, tânăra ospătăriţă nu arătă decât un vag interes, căci la Madelinot era ora de vârf, dar scânteia mult aşteptată îi apăru în ochi atunci când Bilodo deschise în faţa ei o carte intitulată *Haikuuri tradiţionale din secolul al XVII-lea*, lucrare preţioasă împrumutată de la bibliotecă, în paginile căreia puteau fi admirate haikuuri caligrafiate în japoneza veche. Tania fu de acord că era ceva foarte frumos şi foarte misterios, chiar mistic. Bilodo nu putea decât să-i dea dreptate: reunind ideograme şi silabare fonetice, grafia japoneză era prielnică densităţii extreme a haikuului, ajungând aproape să exprime inefabilul.

Peştele roşu
se mişcă, face bule
înoată vioi

Era poetic? La început, Bilodo avu impresia că mersese drept la ţintă – oare putea ceva să fie mai japonez decât un peşte roşu? –, dar nici nu era foarte sigur. Totuşi, avea sentimentul că se afla pe calea cea bună, căci „lejeritatea, sinceritatea şi obiectivitatea", precum şi „tandreţea faţă de fiinţele vii" se numărau printre cele mai nobile însuşiri ale haikuului. Dar nu cumva subiectul în sine lăsa de dorit? Cu tot respectul datorat lui Bill, era oare peştele vietatea cea mai susceptibilă de a exprima poezia? Căutând prin bestiar ceva mai convenabil, Bilodo se gândi la pasăre, care avea deja meritul de a întrupa „lejeritatea":

Cirip, făcu pasărea
sus pe antenă
cu cerul fundal

Oare era mai bine decât cu peştele? Simțind cum îi piere toată încrederea nou dobândită, Bilodo îşi deplânse mediocritatea. Una era să ştii din punct de vedere teoretic ce era un haiku şi cu totul alta era să îl poți scrie. De altfel, calitatea literară nu era decât un aspect al problemei: dincolo de discutabila lor valoare artistică, nici haikuul cu peştele, nici cel cu pasărea nu semănau cu un poem pe care l-ar fi putut scrie Grandpré, ceea ce reprezenta defectul lor esențial. Dincolo de orice, trebuia să scrie un poem care să fie „grandpréesc". Bilodo trebuia să reuşească să se strecoare cu atâta precizie în sufletul defunctului, încât Ségolène să nu bănuiască absolut nimic.

Având de gând să îi facă lui Grandpré o analiză grafologică, Bilodo îşi procură o lucrare care trata respectiva ştiință. Pricepu de îndată că era o disciplină întemeiată pe experiență, o artă care nu se putea dobândi decât printr-o practică asiduă. Cum să distingă personalitatea lui Grandpré în puținul timp pe care îl avea la dispoziție? Seara, în timp ce buchisea manualul în fața televizorului, atenția îi fu atrasă de cuvintele unui comediant care, invitat să vorbească despre meseria lui, explica cum se pregătise să joace rolul unui cunoscut preşedinte, decedat cu câțiva ani mai înainte. Actorul dezvăluia că începuse prin a se interesa de gesturile mărunte ale acelui om de vază, de ticurile, maniile şi obiceiurile sale, pe care se angajase să le reproducă până când acest procedeu de identificare sfârşise prin a-i revela firul interior al personajului, adevărul său profund. Fascinat, Bilodo

închise tratatul de grafologie. Nu cumva tocmai găsise o pistă promițătoare?

A doua zi, la Madelinot, în loc să se aşeze la tejghea, Bilodo se instală pe banca pe care obişnuia să se aşeze Grandpré şi ceru să i se aducă ceea ce comanda de regulă defunctul. Perplexă, Tania îi puse dinainte un sendviş cu roşii pe care îl mâncă apreciind privelişte a nouă pe care perspectiva inedită i-o oferea nu numai asupra restaurantului, ci şi asupra străzii. După cină, împingând mai departe exercițiul, Bilodo îşi continuă călătoria încercând să-şi închipuie că era Grandpré şi observă cu atenție lumea din jurul lui, notând orice incident, orice detaliu susceptibil de a-i oferi materie primă pentru un haiku. De pildă, miriapodul care se târa pe trotuar, bolta ajurată pe care o formau crengile arborilor întrepătrunse deasupra străzii, veverițele care se ciorovăiau printre picioarele unei bănci din parc sau lenjeria trandafirie de damă, agățată de o sfoară de rufe, prin care se strecura vântul: nu erau prin preajmă destule lucruri din care să facă poezii? Intrând pe Strada Fagilor, Bilodo o parcurse încet, străduindu-se să o privească prin ochii lui Grandpré, să simtă ceea ce ar fi simțit celălalt. Şi lucrurile se petrecură de aşa natură încât, odată ajuns în fața apartamentului devastat în încercarea de a pătrunde în universul interior al celui care nu mai era printre cei vii, adevăratul mijloc de a accede acolo i se dezvălui dintr-odată, sub forma unui panou. Un panou în negru şi roşu, lipit cu scotch de fereastră, pe care se putea citi: APARTAMENT DE ÎNCHIRIAT.

Bilodo o găsi pe proprietara imobilului în grădina ei minusculă. Era o doamnă îngrijită şi suspicioasă, pe care uniforma lui Bilodo păru să o convingă. Abandonându-şi temporar legumele, doamna Brochu îl conduse la etajul al doilea şi îi deschise uşa apartamentului prin care, spre deosebire de data trecută, pătrunse acum în deplină legalitate. Era ciudat să viziteze la lumina zilei acest loc pe care îl studiase în întuneric, pe furiş. Contrar amintirilor sinistre pe care le păstra despre el, apartamentul se dovedi agreabil, bine luminat, remarcabil mai ales prin decoraţiunile tipic japoneze. Bilodo nu-şi putuse da seama de asta cu prilejul ultimei sale intruziuni, când întrezărise locul doar la lumina slabă şi zgârcită a unei lanterne de buzunar şi prin lentila verde-albăstrie a stresului, însă mobila, storurile, corpurile de iluminat – aproape totul era de inspiraţie japoneză. Pentru o clipă, te-ai fi putut crede purtat în Ţara Soarelui Răsare. Orişiunde se oprea, privirea întâlnea ba forma contorsionată a unui bonsai, ba o stampă, ba un bibelou, ba o statuetă înfăţişând o gheişă străvezie, un bonz dolofan surâzând cu un aer ager sau un samurai suspicios agitându-şi sabia. Acele covoare matlasate pe care lui Bilodo i se păruse atât de ciudat să păşească erau în realitate rogojini tatami, asamblate pe podea ca şi cum ar fi fost piesele unui puzzle uriaş. Cât despre chestia aceea – obiectul bizar pe care îl răsturnase în fugă spre ieşire –, era o superbă măsuţă din lemn preţios, sculptată delicat în forma unei frunze aplecate pe tija ei, care folosea, probabil, la servirea ceaiului. Biroul, singura tuşă occidentală din încăpere, era flancat de etajere

mari înțesate cu cărți, câtă vreme cea de a doua zonă a camerei de zi, separată de prima printr-un paravan de hârtie pe care era pictat un peisaj de munte împodobit cu cireşi în floare, probabil că ținea loc de sufragerie şi nu conținea decât o masă joasă, înconjurată de perne brodate, pe care se găsea o micuță grădină zen.

Dormitorul era mobilat sobru cu un futon japonez şi cu un dulap ale cărui uşi glisante, împodobite cu oglinzi mari, reflectau imaginea privitorului din cap până-n picioare. Cât despre baie, conținea o cadă micuță şi ciudată din lemn, un soi de cuvă înaltă şi strâmtă care se găsea instalată direct în cealaltă, în cada obişnuită, pentru a înlesni evacuarea, fără îndoială.

Aşadar, Grandpré fusese un adept al artei japoneze de a trăi. Nimic uimitor pentru aşa un împătimit al haikuurilor. Iar acel extravagant halat stacojiu de care nu se despărțea niciodată era, evident, un chimono, care acum probabil că zăcea prin cine ştie ce dulap sinistru de la morgă, asta dacă nu cumva fusese incinerat deodată cu posesorul său.

Blatul de bucătărie era imaculat, iar mirosul de putred nu mai era perceptibil: doamna Brochu avusese grijă de asta. Cât despre ochiul de geam spart de la uşă, ei bine, şi acela fusese înlocuit. Nimic nu lăsa să se întrevadă că locul fusese de curând scena unui jaf. Oarecum jenată, doamna Brochu îi mărturisi cât de surprinsă fusese să afle că precedentul locatar, acum decedat, neavând, după câte se pare, niciun părinte sau moştenitor apropiat, îi lăsase ei prin testament mobilele şi toate lucrurile. Pentru bătrâna doamnă era

o bătaie de cap, fiindcă se vedea nevoită să se ocupe de ele singură, pe cheltuiala proprie, dar pentru Bilodo asta însemna o şansă nesperată: propuse să închirieze apartamentul aşa cum se găsea, cu tot ceea ce conținea, tocmeală pe care doamna Brochu o acceptă cu mare bucurie.

Câteva minute mai târziu, Bilodo semnă contractul de închiriere şi primi cheia noii sale locuințe. Jubila în sinea lui, încredințat că în sfârşit găsise mijlocul prin care să depăşească obstacolul poetic. Ce cale mai bună de a pătrunde în tainițele sufletului lui Grandpré putea exista decât să îi exploreze habitatul natural, să trăiască aşa cum trăise el? Bilodo parcurse diferitele încăperi, cuprins de un tremur de încântare dinaintea acestui bogat zăcământ de existență care nu aştepta decât să fie cercetat. Avea să sondeze peste tot, să se îmbibe cu atmosfera locurilor, să aspire până şi cea mai neînsemnată mireasmă. Avea să vampirizeze aura evanescentă a înaintaşului său între acei pereți, avea să afle totul despre el şi astfel avea să i se strecoare în gânduri într-atât de intim, încât mai apoi avea să-i fie uşor să ghicească, să simtă ceea ce ar fi scris Grandpré.

Nouă

Bilodo nu descoperi niciun cadavru prin şifonierele lui Grandpré şi nimic dubios în frigider, nimic cu adevărat remarcabil nici prin dulapurile de la bucătărie, în afară de o însemnată provizie de ceai şi de mai multe sticle de saké. Totuşi, în sertarele comodei găsi o cantitate impresionantă de ciorapi desperecheaţi, la fel şi în coşul de rufe, ceea ce îl făcu să se întrebe cum anume avea această enigmă mirositoare să îi dezvăluie psihologia defunctului: oare Grandpré şterpelea şosete din spălătorie? Făcea colecţie? Se preschimba în miriapod sub clar de lună? Altminteri, apartamentul nu conţinea nimic ieşit din comun. Ceea ce îl impresionă cel mai mult pe Bilodo fu numărul cărţilor de pe etajere. Bineînţeles, cele mai multe dintre ele aveau autori japonezi. Sute de lucrări se înşirau acolo, arborând titluri şi nume exotice. Deschizând la întâmplare un roman al unui oarecare Mishima, dădu peste un pasaj în care o tânără îşi apăsa sânul ca să extragă un strop de lapte matern pe care să-l amestece mai apoi în ceaiul iubitului. Tulburat de stranietatea gestului, Bilodo închise cartea; amânând grija pentru desăvârşirea educaţiei sale literare, se apucă să cerceteze hârtiile lui Grandpré pe care nu apucase să le ia cu el în noaptea efracţiei. Aşa se face că descoperi o scrisoare a lui Ségolène, o scrisoare convenţională, numai proză, datată în urmă cu trei ani. Scriindu-i lui Grandpré întâia oară, tânăra din Guadelupa se prezenta ca amatoare de poezie japoneză şi comenta laudativ un articol despre arta haikuului la Kobayashi Issa pe care Grandpré îl publicase într-o revistă de studii literare. Urmau alte scrisori, care stăteau drept

mărturie pentru rapiditatea cu care se dezvoltase între ei o complicitate intelectuală, apoi pentru naşterea unui proiect *renku*, o idee a lui Grandpré. Deci aşa se cunoscuseră. O preocupare împărtăşită pentru literatura japoneză îi făcuse să se intersecteze, îi legase. Încă un mister fusese elucidat.

Îmboldit de această proaspătă descoperire, Bilodo se hotărî să facă o nouă încercare poetică. Având la dispoziție un întreg sfârşit de săptămână, căci era vineri, încuie uşa, trase storurile şi îi invocă pe maeştrii străvechi, cerându-le respectuos bunăvoința. Apoi plonjă în el însuşi, ca şi cum ar fi pescuit scoici perliere.

Apreciind că haikuurile sale precedente sufereau de o carență de *fueki* – principiu al eternității –, Bilodo scrise toată noaptea şi încheie, la ore mici, un poem care se dorea o celebrare a răsăritului triumfător:

Soare răsărind
urcă în zare
balon suflat cu aur

Bilodo nu-l găsi rău deloc. În tot cazul, în ceea ce priveşte *fueki*, era acoperit. Dar oare proporția de *ryuko* – element efemer sau trivial – nu era insuficientă? Țintind spre acest echilibru care constituia marca unui bun haiku, se reapucă de treabă, străduindu-se să dozeze în mod echilibrat cele două principii contradictorii:

Soare răsărind
pe pâinea mea prăjită
felii de brânză
Soare răsărind

un ombilic aurit
pe pântecul supt
Soare răsărind
ca roata de caşcaval
poftim la masă

Bilodo observă că îi ghiorțăiau mațele. Era firesc, fără îndoială, căci, în focurile creației, nu mai mâncase nimic din ajun. Oare explica asta ceva? În fond, oare nu era poezia o simplă chestiune de stomac? Lăsând întrebarea deschisă, Bilodo se duse să ia prânzul la Délicieux Orient, un restaurant japonez din cartier.

Spre sfârşitul după-amiezii, primi vizita doamnei Brochu, care îi aduse un coş cu fructe, cadou de bun-venit. Doamna remarcă gradul în care avansase mutarea şi ținu să se asigure că nu avea nevoie de nimic. Prinzând din zbor prilejul de a afla ceva mai multe despre Grandpré, Bilodo o invită la ceai, pe care i-l servi pe cocheta măsuță în formă de frunză. După obişnuitul schimb de politeţuri, împinse conversația în direcția vechiului locatar. Circumstanțele îngrozitoare ale morţii lui fură evocate, comentate, deplânse. Bilodo află că Grandpré fusese profesor de literatură la colegiul din vecinătate, însă ieşise la pensie cu un an în urmă, deşi era încă destul de tânăr. Încurajată de nesațul cu care Bilodo îi sorbea cuvintele, doamna îi mărturisi că bietul bărbat avusese nişte purtări ciudate în ultimele luni de viață, pe care şi le petrecuse închis în casă, punând la nesfârşit aceleaşi discuri cu muzică chinezească. Un fel de depresie, gândea ea, abia îndrăznind să şoptească acel cuvânt funest.

După plecarea doamnei Brochu, în timp ce golea ceainicul, Bilodo căzu pe gânduri. În nenumărate privințe, personalitatea lui Grandpré rămânea o nebuloasă, la fel şi meandrele încă neexplorate ale spiritului său. Dar, cu toate acestea, începea să se facă lumină. Din mărturisirea doamnei se desprindea un element nou: muzica. Oare putea asta să adauge ceva la înțelegerea personajului? Scotocind printre discurile lui Grandpré, Bilodo găsi imediat înregistrările cu muzică chinezească despre care îi vorbise doamna – era vorba, de fapt, despre muzică tradițională japoneză. Alese la întâmplare un disc. Sonoritățile unui flaut melancolic şi acordurile ciupite pe un soi de lăută se prelinseră prin difuzoare, umplând camera de zi cu o melopee suavă. Cuprins de o inspirație subită, Bilodo apucă penița...

Scrise şi scrise, punând disc după disc şi îmbibându-se de ceai pe măsură ce orele fantomatice se scurgeau una după alta. *Koto*-ul îşi înşiruia arpegiile, acompaniat când de un *samisen* puțin înțepător, când de un *sho*, subliniind sonoritatea aeriană a unui *hichiriki* sau cântecul învăluitor al unei femei cu glasul nazal, şi Bilodo scria ca şi cum ar fi fost în transă, străduindu-se din adâncurile ființei lui să atingă *wabi*-ul (o frumusețe sobră, în acord cu natura), lăsându-se pătruns de virtuțile *sabi*-ului (simplitate, serenitate, singurătate), venite din negurile timpului. Închipuindu-şi că se plimba prin toamna ruginie de la Mont Royal, căuta să pună în cuvinte apatia molipsitoare a arborilor impudici, foşnetul frunzelor răscolite de vânt, cântecul

păsărilor la plecare şi cel din urmă bâzâit al insectelor. Scria, căutând complicitatea cuvintelor, forţându-se să le prindă din zbor înainte să-i scape, zburdalnice, să le prindă ca pe nişte fluturi în plasa paginii, să le înfigă boldul în spinare, fixându-le pe suprafaţa hârtiei. Din când în când îi mai ieşea câte un vers potabil, însă cinci minute mai târziu constata că suna a gol şi îl arunca pradă coşului de gunoi, apoi o lua de la capăt, împotmolindu-se într-un iaz de celuloză mototolită, oprindu-se numai ca să traseze o hieroglifă ocazională în nisipul micuţei grădini zen sau ca să reia cutare haiku al lui Grandpré sau al lui Ségolène, recitându-le cu voce tare, ca să le poată admira mai bine spontaneitatea vibrantă.

Comandă de la Délicieux Orient nişte sushi, pe care avu gentileţea de a-l mânca pe la spatele lui Bill, apoi continuă toată noaptea să înnegrească albul imaculat al paginii, apoi toată ziua de duminică, funcţionând de acum pe saké, apoi întreaga seară, până ce capul începu să i se învârtă, privirea i se înceţoşă şi peniţa îi căzu dintre degete. Apoi se prăbuşi pe futon şi căzu într-un somn adânc, populat cu ideograme însufleţite. Visă că Ségolène îşi descheia corsetul şi îşi storcea din sân puţin lapte, pe care îl lăsa mai apoi să picure între buzele lui...

Dimineaţa de luni îl găsi prins în încleştarea propriilor neuroni. Bilodo înghiţi la repezeală patru aspirine, făcu un duş interminabil, apoi trie puţinele foi care meritau să scape din calea distrugerii, hotărându-se asupra unui poem pe care îl scrisese la asfinţit:

Soare apunând
îmi cască la fereastră

sforăie-n balcon

Terţina părea să degaje o anumită aromă de poezie care nu părea întru totul străină de ceea ce ar fi putut scrie Grandpré. Era pe aproape. Dar „aproape” era tot prea puţin, aşa că rupse foaia cu metodă, în fragmente infinitezimale, pe care le împrăştie în jurul lui ca pe o ninsoare. Pentru a doua oară în două săptămâni telefonă la Poştă ca să anunţe că avea să lipsească, puse la încălzit apa pentru ceai şi se reapucă de lucru, hotărât să sacrifice, dacă era nevoie, o pădure întreagă.

Era aproape amiază când zgomotul fantei pentru scrisori îl făcu să sară în sus. Constatând cu un strop de gelozie că păreau să îl fi înlocuit fără prea mari regrete, Bilodo se duse să ridice corespondenţa lui Grandpré. Erau două pliante, o factură şi o scrisoare de la Ségolène.

Îi trebui o clipă ca să se dezmeticească. Bilodo nu prevăzuse aşa ceva. Nu se gândise că Ségolène avea să scrie înainte ca Grandpré să îi răspundă la haikuul cu bebeluşul-vidră. Mânuind *coupe-papier*-ul cu degete tremurătoare, deschise plicul. Ca de obicei, nu conţinea decât o singură foaie de hârtie:

V-am dezamăgit?
Să lăsăm în urmă toamna
prieteni încă?

Bilodo se simţi interpelat cu forţă de tonul atât de direct al haikuului şi fu alarmat de neliniştea aproape palpabilă pe care o degaja. Obişnuită cu mai multă regularitate din partea corespondentului ei, era evident că pe Ségolène o neliniştise tăcerea lui; sărmana, se

temea să nu-l fi ofensat cumva. Bilodo şi-o imagina îngrijorată în timp ce compunea poemul, cu teama cotropindu-i frumosul chip, luându-i cu asalt dulcea plenitudine. Această viziune a unei Ségolène luate în stăpânire de angoasă i se păru insuportabilă şi fu încercat de o urgență ascuțită de a acționa. Trebuia să răspundă foarte repede, ca s-o liniştească şi să-i readucă zâmbetul pe buze. Bilodo trebuia să înceteze să se învârtă în jurul cozii şi să scrie odată acel blestemat de haiku!

Zece

Iarba abia dacă umplea interstițiile de pe mormântul lui Gaston Grandpré, proaspăt însămânțat cu gazon. Bilodo se reculegea. Sperând să mişte ceea ce mai rămăsese de la defunct, poate sufletul său întârziat, zugrăvi în cuvinte tăcute neliniştea lui Ségolène, urgența situației şi sublinie faptul că intențiile lui erau oneste, iar sentimentele, curate. Într-o stare de umilință deplină, îi mărturisi celui care se odihnea sub pământ eforturile pe care le făcuse ca să îi imite operele şi îl imploră cu respect să îl lumineze: ce-i mai rămânea de făcut? Mai era vreun gest, vreun sacrificiu la care trebuia să consimtă, vreo cheie pe care neglijase să o

încerce în închizătoarea complicată a acestei uşi care îl ţinea din calea poeziei?

Îngenuncheat pe gazonul umed, Bilodo aşteptă, îşi ciuli urechile, dar nicio revelaţie nu răzbătu din mormânt, nicio voce sepulcrală nu ţâşni din adâncurile lui. După toate aparenţele, defunctul nu avea sfaturi de dat. Şi totuşi...

Drept răspuns la vizita făcută la cimitir, în noaptea următoare Bilodo îl visă pe Grandpré. De fapt, visă că se trezea şi că îl găsea la căpătâi pe Grandpré, înfăşurat în chimonoul stacojiu. Strigoiul surâdea, în pofida sângelui care îi păta fruntea palidă şi părul încâlcit. Surâzând fără încetare, se deplasă prin încăpere ca şi cum ar fi alunecat pe nişte şine, mergând astfel până la şifonier, a cărui uşă o deschise şi arătă cu degetul raftul de sus...

Bilodo se trezi de-adevăratelea, teoretic, cel puţin. Se întrebă dacă nu era fractalul unui vis mai profund, dacă nu cumva visa în continuare că se trezea sau dacă era real de data aceasta, apoi constată că prin preajmă nu se afla niciun Grandpré spectral, aşa că optă pentru a doua variantă. Privi şifonierul, gândindu-se la acel gest pe care îl făcuse fantoma, de a indica raftul. Evident, nu era decât un gând, dar Bilodo nu îşi putu stăpâni curiozitatea şi se hotărî să meargă şi să arunce o privire mai atentă, pentru orice eventualitate. Deschise şifonierul. Raftul de sus era înalt şi adânc. Întinzând mâna, Bilodo pipăi vidul cu buricele degetelor. Atinse ceva. O cutie aşezată în spate de tot. Siderat, o trase spre el. Era o cutie din carton negru,

nu prea grea, decorată cu ideograme japoneze. Bilodo o aşează pe pat şi îi ridică capacul. Împăturit într-o hârtie fină, mătăsoasă, se afla un chimono stacojiu.

Chimonoul nu părea purtat. Bilodo îl scoase din cutie. Îl despături. Ţesătura era mătăsoasă, scânteietoare. Un veşmânt într-adevăr frumos. Bilodo cedă tentaţiei de a-l proba şi se minună că se simţea atât de în largul lui. Făcu câţiva paşi, apoi o piruetă, simţind lejeritatea chimonoului. Flutură faldurile în jurul lui, luându-se puţin drept Lawrence al Arabiei în primul său costum de emir, apoi se admiră în oglindă. Veşmântul i se aşeza de minune pe siluetă. S-ar fi zis că fusese croit anume pentru el. Bilodo se simţea electrizat. Era ca şi cum un curent uşor i-ar fi străbătut capilarele, dându-i fiori în toată fiinţa. Ascultând de un impuls, părăsi dormitorul, dădu fuga în camera de zi, se îndreptă spre birou, se aşeză, îşi puse dinainte o foaie virgină, luă un stilou şi atinse hârtia cu vârful peniţei. Şi atunci se petrecu miracolul. Peniţa începu să alunece pe hârtie, trasând un seismograf de cuvinte înlănţuite. Oare Bilodo încă visa? Iată că, dintr-odată, îi venea inspiraţia. Era ca şi cum s-ar fi rupt în el un zăgaz, ca şi cum un motor stricat ar fi demarat în sfârşit. Imaginile i se înghesuiau pe muchia conştiinţei, se izbeau unele de altele pe masa de biliard a imaginaţiei sale.

Un minut mai târziu, era gata: misterioasa forţă îl părăsise pe Bilodo, lăsându-l pustiit, stors. În faţa lui se afla un haiku. Se scrisese de unul singur, dintr-o suflare, fără vreo ştersătură, fără amestecul vreunei

dorințe şi cu o mână care ai fi putut să juri că fusese a lui Grandpré:

Zăpezi eterne
creastă neclintită e
prietenia-mi

Încercând să îşi explice ceea ce tocmai se petrecuse, Bilodo îşi închipui un fenomen de tipul condiționării, al cărui catalizator fusese descoperirea chimonoului. Faptul de a fi probat veşmântul, de a se fi strecurat simbolic în pielea lui Grandpré declanşase într-adevăr procesul creativ pe care căutase să îl momească atâtea zile în şir? Sau era vorba despre spiritism? Oare Bilodo tocmai fusese posedat temporar? Oare spiritul lui Grandpré răspunsese la chemarea lui, găsind astfel un mijloc de a-i veni în ajutor? Se simțea mult prea bulversat pentru a-şi da seama. Bilodo tocmai crease ceea ce părea a fi primul haiku într-adevăr bun din viața lui. Va putea acesta, oare, să o liniştească pe Ségolène? Avea să-i placă?

Bilodo împături hârtia şi o puse într-un plic, dar când să-l închidă ezită, pradă unei ultime dileme: oare trebuia să-i adauge haikuului acel „O” stilizat pe care Grandpré obişnuia să-l deseneze peste tot? Să fi fost vorba despre vreun soi de semnătură sau de sigiliu grafic a cărui absență putea trezi vreo bănuială? Ca să afle, ar fi trebuit să cerceteze ultimele expedieri ale defunctului; încă o dată, pierderea ultimei sale scrisori se făcu simțită cu cruzime. Asumându-şi în cele din urmă riscul de a se abține, Bilodo sigilă plicul şi se grăbi să îl expedieze, ca nu cumva între timp să se răzgândească.

Haikuului avea să-i ia cinci sau şase zile ca să ajungă la Ségolène şi era nevoie de cel puţin tot atâtea înainte ca răspunsul ei să îi parvină. Asta presupunând că avea să-i răspundă, că impostura avea să rămână nebănuită, că stratagema avea să funcţioneze.

Scrisoarea ajunse unsprezece zile mai târziu. Bilodo o aşteptase cu toată ardoarea de care era în stare, înmulţindu-şi rugăciunile, neîndrăznind să se mai atingă de peniţă, nici să îmbrace chimonoul, de teamă să nu strice fragilul echilibru al sorţii, dar iat-o în cele din urmă acolo, în mâinile lui, în vreme ce se ţinea băţos în faţa tejghelei sale de la Centrul de triere. Incapabil să mai aştepte, alergă la toaletă, se baricadă în cabina din capăt, rupse plicul şi citi:

Culme abruptă
primiţi, vă rog, omagiul
cătărătoarei

Bilodo fu răpit pe loc într-un decor himalayan demn de *Tintin în Tibet*. Lipit de o stâncă, se menţinea la jumătatea unei pante abrupte, acoperită de o zăpadă virgină, orbitoare sub soarele fraged, în vreme ce dinaintea lui se înălţa vârful, încă îndepărtat şi totuşi aproape în aerul rarefiat, profilându-se desluşit pe albastrul intens al cerului, umbros, glorios în măreţia lui aspră... Savurând pentru prima oară în prea mult timp cuvintele lui Ségolène, Bilodo se simţi revigorat, puternic ca un yeti. Era ca o transfuzie după hemoragie, ca o gură de oxigen chiar când era pe punctul de a se asfixia. Acolo, în spaţiul strâmt al

cabinei de toaletă, nu-şi mai încăpea în piele de bucurie.

Funcționase! Îl crezuse!

Unsprezece

Sunt munți austeri
care visează-n taină
să îi cucerim
Fac pe grozavii
în straie de-avalanşă
dar inimile-s calde
Se tem pe timp de noapte
suspină singuratici
plâng în cascade
Aşa se ivesc
lacuri de munte
în liniştea-nghețată

Bilodo era atât de fericit, încât nu ştia ce altceva şi-ar mai fi putut dori. Ce năzuințe să mai aibă? Chimonoul îl aştepta, agățat în şifonier, dar se ferea să abuzeze de el; îl folosea cu parcimonie, îmbrăcându-l numai atunci când sosea momentul să-i răspundă lui Ségolène. În acele clipe era de ajuns să îşi pună veşmântul miraculos pentru ca sufletul lui să îşi ia zborul, să

decoleze ca o rachetă şi în el să dea năvală culorile, viziunile. Se gândea că visul în care i se arătase un Grandpré spectral şi descoperirea chimonoului nu erau decât o coincidenţă fericită şi că, în ceea ce priveşte restul, se manifestase inconştientul. De altfel, nu ţinea morţiş să sondeze chestiunea mai în profunzime, de teamă ca nu cumva prea multă curiozitate să îi frâneze elanul creator şi să compromită poezia. Puţin îi păsa lui de cauza fundamentală a miracolului câtă vreme funcţiona, câtă vreme putea să îi scrie în continuare lui Ségolène, câtă vreme putea s-o viseze cântând la flaut pe malul râului leneş, fermecând şerpii precum în tabloul Vameşului Rousseau, apoi picotind pe un pat de verdeaţă în timp ce florile sălbatice o îmbrăcau în petalele lor mustind de viaţă şi animalele pădurii, geloase, descriau în jurul ei un cerc apărător.

Forme difuze
răsărit întrezărit
teatru irizat
Floarea-şi ia zborul
din părul precupeţei
e un fluture
Bântuie-n oraş
trupe de monştri pitici
este Halloween
Un cal nărăvaş
bestie preafrumoasă
te-a ciupit musca?
Bălţi cristaline
iarba-mi trosneşte sub paşi
încă o iarnă

Pisica toarce
pe pat, chiar sub nasul ei
ţuşti! – un şoricel
Fără de cusur
divină-i întocmirea
fulgului de nea
Largi spinări negre
se unduiesc în valuri
zbenguiri de caşaloţi

Înota şi se zbenguia, imensă şi totuşi atât de uşoară! Trupul ei întunecat şi fusiform se unduia cu grație, se profila în contre-jour pe suprafața irizată a apei, abia atingându-i faldurile scânteietoare, despicând-o uneori cu coada. Înota şi cânta, învăluia oceanul cu vocalizele ei, căci era balenă. Şi el la fel. Erau amândoi balene şi înotau în tandem, călătoreau spre acel loc fără nume, pur şi simplu acolo, în depărtările albastrului etern. Nimic nu îi grăbea. Trenau, planând într-un crepuscul în care lumina ezita, sfioasă. Vânau o vreme, apoi se lăsau purtați, încredințându-se curenților. Urcau din când în când ca să lase să țâşnească din ei un gheizer de abur iodat şi să-şi refacă plinul de aer, ca să se legene puțin pe creasta valului, apoi coborau din nou în adâncuri, unde era bine.

Era bine să fie balenă. Era bine să fie cu ea, să fie amândoi, liberi, împreună. Dacă ar fi avut de ales, ar fi preferat să fie oceanul însuşi, ca s-o cuprindă pe Ségolène încă mai strâns, să o înlănțuie dintr-odată, din toate părțile, cu brațele lui de ape nesfârşite şi să

şi-o strecoare toată pe sub piele, pentru totdeauna. Totuşi, era bine şi să fie balenă.

Iat-o afundându-se dintr-odată. Plonja, fugind din calea luminii. Depistase oare vreo pradă apetisantă? Să fi fost pur şi simplu plăcerea de a străpunge până în miezul lucrurilor, de a explora vreo epavă necunoscută, sau doar se juca de-a v-aţi ascunselea? O urmă, scufundându-se cu lovituri ample ale cozii; n-avea de gând să rămână în urmă. Plonjă în urma ei într-acolo unde negrul se îndesea, te învăluia, te cuprindea tot mai strâns, tot mai rece. Deja nu o mai zărea, dar simţea mişcările masei de apă pe care o disloca şi o auzea cântând în apropiatele tenebre. Îi auzea chemarea. Pe el îl chema şi îi răspunse, cântând la rândul lui, căci aşa comunici când eşti balenă; cânţi în neant, fără teamă de negrul din ce în ce mai negru, de adâncul din ce în ce mai adânc.

Doisprezece

Ştrengarul strigă
izbind cu bâta-n aer
iată-l biruind
Fetiţa ţipă
pe pervazul ferestrei
un miriapod
Sârmă de rufe

detergentul îngheaţă
vrăbiile sunt sloi
Vecina Aimée
grădinăreşte-nflorind
îţi vine s-o uzi

Ianuarie făcea prăpăd. Trecuseră deja trei luni de când Bilodo se instalase la Grandpré. Acum se simţea întru totul acasă, dar, dintr-un soi de reflex, precum şi din recunoştinţă faţă de cel căruia îi datora toată această fericire, considera în continuare că locuia „la Grandpré”. Se mai ducea la vechiul său apartament cu trei camere doar când avea chef, ca să-şi recupereze bruma de corespondenţă şi ca să şteargă din căsuţa vocală propunerile deşănţate care continuau să curgă cu nemiluita. Încă mai avea acolo mobilele şi majoritatea lucrurilor. Nu mutase aproape nimic la Grandpré, nedorindu-şi să schimbe deloc agreabila atmosferă orientală a locului. Ar fi putut subînchiria acel apartament de acum înainte inutil, dar se hotărâse să n-o facă, pentru că această adresă oficială îl acoperea şi îi servea de alibi, îngăduindu-i să păstreze tăcerea cu privire la existenţa lui paralelă, pe care o ducea în bârlogul de pe Strada Fagilor; aşa nu avea să se mai teamă nici de vizitele nechemaţilor, nici de intruziunile intempestive ale lui Robert. Bilodo nu îi spusese nimic şi numai gândul că factorul ar fi putut ateriza într-o bună zi, cu bocancii săi uriaşi, în intimitatea molatică a sanctuarului său japonez îi dădea fiori pe şira spinării. Fireşte că Robert, care nu era chiar idiot, mirosise ceva. I se părea ciudat că

Bilodo nu mai răspundea deloc la telefon şi că nici nu era acasă când trecea pe la el. Întrebările lui deveniseră stânjenitoare, iar lui Bilodo îi era din ce în ce mai greu să se eschiveze.

În afară de indiscreţiile lui Robert, lumea din exterior nu se amesteca deloc în viaţa retrasă pe care o ducea Bilodo, ţesută în jurul idilei lui imaginare. Mai era Tania, la Madelinot, care nu pierdea nicio ocazie să ciripească şi să se intereseze de progresele cercetărilor lui pe marginea poeziei japoneze. În realitate, Bilodo căpătase obiceiul de a-şi petrece pauzele de după desert revizuind haikuurile dedicate lui Ségolène. Tania, curioasă, îl întreba adesea ce scria, dacă putea să citească. O refuza cu toată gentileţea de care era în stare, invocând pretextul că era ceva mult prea personal, dar tânăra ospătăriţă continua să manifeste un viu interes faţă de operele lui, ceea ce era mai degrabă măgulitor. Regreta că era nevoit să îi spună mereu nu Taniei. Vrând să-i facă pe plac, promise să scrie într-una din zilele următoare un haiku special pentru ea. Ceea ce, după câte se pare, pe fată o umplu de bucurie.

În afară de ei doi, Bilodo nu se vedea cu nimeni. Mai era doamna Brochu, cu care mai schimba politeţuri din când în când, dar şi acestea se răriseră ca urmare a unui incident recent: bătându-i la uşă ca să-l roage să dea mai încet muzica chinezească, doamna păruse şocată să îl găsească îmbrăcat în chimonoul lui Grandpré. De atunci, cordialitatea îi pălise şi îl privea pe Bilodo mai degrabă cu neîncredere. O înţelegea. Fără îndoială că, privit din exterior, comportamentul lui avea

toate motivele să surprindă. De altfel, şi din interior: un trai ca al lui, în pielea şi în straiele altcuiva, dovedea o excentricitate în cel mai înalt grad. Dar era o bizarerie pe care şi-o asuma întru totul, indiferent de ce s-ar fi putut crede despre el: important era să nu-i scape niciodată din vedere logica intimă.

Sărman vagabond
l-au găsit în zori de zi
ţeapăn sub bancă
Cu capul în nori
vulcanul La Soufrière
filozofează
Ninge troienit
pe-aici deszăpezirea
are de furcă
Vidé touloulou
este Grand brilé Vaval
punch-ul curge gârlă

În creola Antilelor, „vidé” era o paradă, o defilare, căci şi acolo, în Guadelupa, era sfârşit de februarie, vremea carnavalului. „Touloulou” era un bal unde doamnele se bucurau de privilegiul de a-şi alege cavalerii, în timp ce Vaval era regele sărbătorii, mascota locală, un fel de întrupare a carnavalului din acel colţ de lume. „Grand brilé” era o ceremonie populară care se desfăşura în Miercurea Cenuşii, seara, şi închidea carnavalul prin incinerarea nefericitului de Vaval, în strigătele şi lamentaţiile mulţimii înnebunite. Cât despre acel „punch” care curgea gârlă, era destul de limpede ce era

cu el. Bilodo presupunea că toate acestea aduceau cu Carnavalul din Québec, doar că la temperaturi cu vreo cincizeci de grade mai ridicate.

Dorindu-şi să împărtăşească dispoziția festivă a lui Ségolène şi să-i arate că nici creola lui nu era mai puțin pitorească decât cea vorbită la ea acasă, îi expedie un ecou:

Învârteşte-o iar şi iar
dă-i pe spate pe băieți
tam-ta-ram-ta-ram

Şi aşa, el, care în viața lui nu pusese piciorul pe un ring de dans, se visă în acea noapte prins într-un swing alert cu Ségolène, în decorul improbabil şi amestecat al unui oraş în plină sărbătoare, care ținea deopotrivă de vechiul Québec şi de Pointe-à-Pitre. Visă că dansau când un rigodon frenetic pe şoseaua înghețată a pieței d'Youville, când un *gwoka* îndrăcit în umezeala înmiresmată din piața Victoire. Şi Ségolène râdea, şi se învârtea în piruete neobosite, şi pletele ei biciuiau bezna nopții.

Treisprezece

În cea dintâi zi de luni din martie sosi din Franța un colet destinat lui Gaston Grandpré. Pachetul conținea un manuscris intitulat *Enso*, al cărui autor era Grandpré însuşi şi pe a cărui pagină de prezentare era

desenat un cerc negru cu contur ciufulit. Din nou cercul misterios, acelaşi care se regăsea peste tot prin hârtiile defunctului. Documentul era însoţit de o scurtă scrisoare din partea coordonatorului colecţiei „Poésie en liberté” de la editura Roseau din Paris, care recunoştea că opera avea câteva merite incontestabile, însă îşi exprima regretul de a nu o putea reţine pentru publicare. Bilodo răsfoi manuscrisul, care nu avea cu totul mai mult de şaizeci de pagini, pe fiecare dintre ele fiind scris un singur haiku. Nu fu nicidecum surprins să constate că poemul care deschidea culegerea îi era familiar:

Volbura apei
izbindu-se de stâncă
timp rostogolit

Şi haikuurile care urmau îi erau cunoscute: le citise şi răscitise de nenumărate ori, uneori în versiuni uşor diferite de cele pe care le avea acum înaintea ochilor:

Iviţi din levant
albatroşii zbiară
vrăjitoare la sabat
Granit vertebral
spinăriş schizofrenic
apoi plaja în sfârşit
Cu elan izbi
jucătorul de golf
Ah! ce swing impecabil
Sunet asurzind
lumina ţâşneşte glonţ
scapără-ntre aştri

Cum nu parcursese niciodată haikuurile lui Grandpré altfel decât la întâmplare, alegând un poem sau altul din foile împrăştiate ale bărbatului, Bilodo descoperi că era cu totul altceva să le citească în această ordine

particulară în care le aşezase autorul lor. Această dispunere le înzestra cu puterea unui soi de incantație. Întorcând paginile manuscrisului una după alta, Bilodo căpăta impresia că înaintează către un scop ocult, că se îndreaptă, împotriva propriei voințe, către un destin implacabil. Haikuurile se îngânau reciproc, dând naştere unei muzici mentale cu ritmuri obsedante, care îi dădeau o senzație arhetipală de déjà-vu, sau, mai bine zis, de „deja-visat”, răscolindu-i imagini străvechi din straturile profunde ale memoriei.

Abis tenebros
acolo, în adâncuri
raza ucide
Capul pieptului
cu sternul straşnic lustruit
necrofag e veacul
Străpungând zarea
privesc prin decor
îmbrățişez Moartea
Bucurați-vă
tritoni şi sirene
prințul vi se întoarce

Sumbre şi totuşi luminoase, haikuurile se înşirau unul după altul, ca nişte abstractizări ale peştilor pelagici distilându-şi fosforescența în adâncuri. Intrigat de ti-
tlul culegerii, Bilodo căută în dicționar cuvântul „Enso”, dar nu îl găsi. Neavând încotro, recurse la internet şi avu satisfacția să vadă afişându-se numeroase referințe, toate însoțite de cercuri similare celui de pe coperta manuscrisului. Aşa descoperi că era vorba despre un simbol tradițional din budismul zen. Cercul *Enso* reprezenta vidul mental (*satori*), condiție pentru

atingerea stării de iluminare. Pictat de către maeştrii zen de milenii întregi, *Enso* prilejuia un exerciţiu spiritual de meditaţie asupra nefiinţei. Trasat dintr-o singură mişcare a peniţei, simplă şi neîntreruptă, fără ezitare sau reflecţie, cercul era menit să scoată la iveală starea de spirit a artistului: nu se putea trasa un *Enso* viguros şi echilibrat decât având spiritul limpede, eliberat de orice gând sau intenţie.

Continuându-şi cercetările, Bilodo află că cercul zen se preta la interpretări multiple, putând semnifica la fel de bine perfecţiunea, adevărul, infinitul, simplitatea, ciclul anotimpurilor, roata care se învârteşte în jurul ei înseşi. Per ansamblu, *Enso* simboliza bucla, natura ciclică a universului, eterna reîntoarcere, perpetua revenire la punctul de plecare; în acest sens, era similar simbolului grec Uroborus, şarpele care îşi muşca propria coadă.

Enso, un simbol de o bogăţie debordantă, era un titlu care îşi revela sensul deplin numai odată ce lectura ajungea la ultima pagină a manuscrisului lui Grandpré, pe care se găsea tipărit acelaşi haiku ca la început:

Volbura apei
izbindu-se de stâncă
timp rostogolit

Repetarea nu putea fi întâmplătoare. Grandpré îşi întocmise culegerea aşa înadins; o concepuse în formă de buclă. Această întoarcere la poemul de la început, el însuşi evocând bucla, era *Enso*, cercul zen, eternul început al cărţii.

Îngândurat, Bilodo închise manuscrisul. Regreta că îi fusese respinsă publicarea. Opera reunea cele mai bune poeme ale lui Grandpré, cele mai izbutite din tot ceea ce

scrisese, aşa că un atare refuz părea nedrept: tipii de la Roseau erau în beznă, fără urmă de îndoială. Dar una peste alta, nu erau singurii editori din lume. Dând o nouă căutare pe internet, Bilodo alcătui o listă cu cei mai importanți editori de poezie din Québec şi luă o hotărâre: să prezinte manuscrisul în altă parte. Într-un târziu, cineva, undeva, avea să se dovedească a fi clarvăzător.

Da, avea să se îngrijească de publicarea culegerii. Se simțea învestit cu această datorie postumă. Oare nu era acesta singurul gest mărunt pe care îl putea face pentru a onora memoria lui Grandpré, pionierul care îi deschisese drumul spre Ségolène?

Paisprezece

Pe fundul bărcii
piere peştele galben
zbatere-n zadar
Guşter să fii
să guşti aer prin piele
pragul dintre lumi
Strop de rouă pe frunză
biată buburuză
ce cataclism
Stăpân credincios
te-apleci şi aduni

cine te poartă-n lesă?
Val din Désirade
pur, scânteietor
ca o tanka de Bashō

Bilodo începea să ştie câte ceva despre Bashō, celebrul autor de haikuuri din secolul al XVII-lea, dar ce putea să fie aceea o *tanka*? Cuvântul nu-i era tocmai străin. Îşi amintea că îl întâlnise cu o toamnă în urmă, cu prilejul cercetărilor sale literare.

Fu lesne pentru el să îi dea de urmă printre cărţile lui Grandpré. *Tanka* era forma clasică cea mai veche şi mai elevată din tradiţia poetică japoneză, iar arta ei era practicată numai şi numai la Curtea imperială. Era înaintaşa haikuului, venerabila străbunică din care se ivise. Era vorba despre un poem mai amplu, numărând cinci versuri în loc de trei, alcătuit din două părţi: prima, o terţină de şaptesprezece silabe, nu era altceva decât bătrânul şi bunul haiku; lui i se adăuga un distih, format din două versuri a câte şapte silabe, care venea ca un răspuns şi îl rotunjea. Bilodo află că fiecare dintre cele două forme avea propria sa vocaţie: spre deosebire de haiku, poem scurt care se adresa simţurilor şi era preocupat de observarea naturii, *tanka* se dorea lirică, rafinată, aparte; miza ei era să exploreze teme şi sentimente nobile, precum iubirea, singurătatea, moartea, şi se dedica exprimării emoţiilor complexe.

Pe Bilodo îl cuprinse un tremur. Cum ar fi trebuit să interpreteze această aluzie a lui Ségolène la *tanka*? Era cumva vorba despre un mesaj subtil, despre o invitaţie?

O formă poetică prielnică exprimării sentimentelor. Oare nu tocmai la asta aspira Bilodo? Nu cumva i se întâmplase să se simtă constrâns, stingherit de către limitările pe care le impunea haikuul? Sincer, acum, nu se săturase până peste cap să tot evoce condițiile meteo, păsărelele şi sârmele de rufe? Nu venise oare vremea să închipuie lucruri mai mari şi mai frumoase, să presare un strop de strălucire peste drapajele mult prea rigide ale acelui veşmânt? Oare nu-şi dorea să meargă mai departe, să îşi deschidă, în sfârşit, inima?

Bilodo îşi îmbrăcă iute chimonoul, apoi se aşternu pe scris, dornic să experimenteze această formă inedită. Fu surprins de uşurința cu care se lăsa îmblânzită. Venea de la sine, pur şi simplu, îi cădea în mâini precum un fruct pârguit:

Unele flori, se spune
înfloresc în şapte ani
Mult timp s-a scurs de când vreau
să-ți mărturisesc
iubirea-mi vie

Euforic şi destul de mândru de această primă *tanka*, Bilodo se grăbi la poştă, să o expedieze. Doar mai târziu, când nivelul de adrenalină îi reveni la normal, căzu pe gânduri. Atunci, îndoiala i se strecură în inimă.

Cântărind lucrurile mai bine, oare era înțelept să îi expedieze lui Ségolène un poem atât de diferit de cele pe care le primea în mod obişnuit? Nu pentru formă îşi făcea el griji, ci pentru conținut: cum avea să primească tânăra această declarație explicită, această intruziune subită pe teritoriul sentimentelor, altcândva tăinuit? Oare nu era îndreptățit să se teamă că asta avea s-o

indispună? Nu cumva dulcea lor complicitate avea să sufere de pe urma acestui gest necugetat? Oare Bilodo nu îndrăznise cam mult de data asta?

Acum îşi regreta năvălnicia, însă răul era deja făcut: *tanka* zăcea pe fundul cutiei poştale de peste drum. Iar Robert, ca un factor poştal ce era, oare nu avea să se prezinte acolo în dimineaţa târzie?

Cu puţin înainte de ora obişnuită, Bilodo ieşi ca să-l aştepte pe Robert la locul cu pricina, dând târcoale cutiei poştale ca un leu în cuşcă, surd la cântecul păsărilor care aduceau tocmai din Sud veştile unui aprilie fraged. După jumătate de oră, camioneta apăru în sfârşit. Parcă în lungul trotuarului şi Robert coborî, manifestându-şi zgomotos surprinderea de a-l găsi acolo pe vechiul lui tovarăş Libido. Retezându-i efuziunile de tandreţe, Bilodo îi explică prietenului său serviciul pentru care avea nevoie de el. La început, Robert se arătă reticent, obiectând că ceea ce îi cerea era absolut neregulamentar, dar n-o făcu decât ca să-l zgândăre puţin: ce contau în realitate nişte regulamente tâmpite pe lângă nesecata legătură fraternă care îi unea? După ce goli de conţinut cutia poştală, factorul îl îndemnă pe Bilodo să urce cu el în camionetă. Acolo, la adăpost de privirile indiscrete ale mulţimii, îşi goli geanta, invitându-l să-şi recupereze numita scrisoare pe care spunea că o expediase din greşeală. Dând pe-afară de recunoştinţă, Bilodo răvăşi diferitele pachete, plicuri, seringi folosite, tricouri de hochei şterpelite şi alte chestii infame pe care le regurgitase cutia şi îşi găsi scrisoarea. De-acum era în afara oricărui pericol. Bilodo se simţi uşurat, chiar dacă vag dezamăgit, fără să ştie

prea bine de ce. Dar, în acest timp, ochii băgăcioşi ai lui Robert descifraseră adresa de pe plic. Necrezând o iotă din scuza slăbuță a lui Bilodo şi adulmecând miros de damă, factorul vru să ştie cine era acea Ségolène din Guadelupa căreia îi scria el. Instinctiv, Bilodo vârî scrisoarea în haină. Fără să-şi ascundă împotrivirea față de Robert, refuză totuşi să vorbească, spunând că era ceva strict confidențial. Contrar oricăror aşteptări, Robert încetă cu insistențele, dar îi spuse că n-avea de gând să îl lase să scape fără să bea măcar un pahar în cinstea chestiei ăsteia. Bilodo ezită, perfect conştient de riscurile de derapaj inerente acestui gen de invitație. Dar, după tot ce făcuse Robert pentru el, cum ar fi putut să refuze?

Cincisprezece

Bilodo visa larmă de râsete. Trezindu-se, îi luă ceva până să îşi dea seama că era întins pe futonul lui japonez, complet îmbrăcat, cu storurile ridicate şi cu soarele de dimineață izbindu-l în plină față. Vru să se ridice, apoi se lăsă păgubaş, pradă unei dureri ascuțite care părea să îi străpungă craniul. Amintirea destrăbălării din ajun îi reveni în frânturi. Barul acela de pe strada Ontario unde îşi începuseră seara, paharele de whisky care veniseră unul după altul pe

tejghea... Mai apoi lucrurile se pierdeau în ceaţă: clubul acela de dansatoare de pe strada Stanley, alcovul cu splendori carnale care se unduiau în gros-plan, apoi salonul de masaj unde Robert îl târâse cu forţa, apoi pizza hawaiiană ingurgitată pe bancheta unui restaurant cu lumini difuze, apoi încă un loc – un bar? o discotecă? –, punct în care memoria i se ştergea definitiv. Mai erau şi întrebările. Întrebările indiscrete ale lui Robert, care îl descosea iar şi iar cu privire la scrisoare şi la Ségolène, revenind neînduplecat la subiect pe măsură ce seara înainta, pe măsură ce lucrurile degenerau. În mod evident, factorul poştal voise să profite de abrutizarea lui etilică pentru a-l trage de limbă cât mai mult posibil. Oare ce îi dezvăluise Bilodo? Trebuia să admită că nu avea nici cea mai vagă idee. Ce îi spusese lui Robert? Ce se petrecuse în timpul acelor pete negre care îi haşurau filmul mental al serii?

Râsul din vis răsună din nou, doar că, de data aceasta, Bilodo era treaz de-a binelea. Se auzea din camera alăturată. Cineva râdea în camera de zi. Înmărmurit, Bilodo recunoscu răgetul ca de măgar al lui Robert şi înţelese că factorul poştal era acolo, la doi paşi de el. Noi amintiri ţâşniră, dându-i năvală în minte: îşi aminti deodată că atunci când cheful nebun luase sfârşit, la orele mici ale dimineţii, fusese îndeajuns de stupid cât să se lase condus acasă de către factorul poştal. Noul lui „acasă”! Ascunzişul lui de taină!

Îşi aminti uimirea avidă a factorului poştal atunci când aflase că se mutase fără să spună nimic nimănui,

secretos mic ce era, apoi când descoperise decorul japonez din noul lui bârlog. Îl revedea explorând locurile în căutarea unei eventuale gheişe, dând pe gât o sticlă de saké, urinând în cădiță, răsturnând măsuța de ceai, apoi trântindu-se pe tatami şi sforăind ca un bombardier B-52 în căutarea unui oraş pe care să-l arunce în aer. Migrena îl termina pe Bilodo. Ce tâmpenie de neiertat! Secretul fortăreței sale intime era de acum dezvăluit. Robert ştia. Era acolo, în camera de zi, şi râdea. Oare ce putea să-l amuze în halul ăla?

Reuşind în cele din urmă să se ridice, în pofida răului de mare, Bilodo navigă până pe hol. Râsul lui Robert izbucni din nou. Sprijinindu-se de pereți, Bilodo izbuti să ajungă până în pragul camerei de zi şi îl găsi pe Robert numai în maiou şi chiloți, prăvălit în fotoliul cu rotițe de lângă birou. Tocmai citea ceva ce, evident, i se părea extrem de comic. Şi acel ceva era un haiku scris de Ségolène.

Sertarul era deschis. Poemele tinerei erau împrăştiate pe birou, iar pe unele dintre ele Robert le ținea în mână, profanându-le cu privirea lui hulitoare şi scărpinându-se în zona intimă, îndrăznind chiar să le recite cu vocea lui răguşită de pitecantrop:

— *Fac pe grozavii/ în armurile grele/ cei cu inimi moi*, hohoti Robert. Ar merge cu-o țigară, aşa-i?

La priveliştea factorului poştal în budigăi, ținând între degetele lui groase şi mizerabile delicatele poeme ale lui Ségolène şi pângărindu-le cu privirea lui amenințătoare, cu râsul lui grosolan, Bilodo îşi simți sângele înghețând în vene. Cu o voce neutră, de robot gata să încalce legea primordială, îi ordonă lui Robert

să îi înapoieze foile, dar acesta nu dădu semne că ar fi prea grăbit să-l asculte:

— Stai, spuse el răsfoind poemele. Altele sunt şi mai dichisite.

Şi factorul poştal recidivă, citind un alt poem pe o voce ridicolă, de falset. Bilodo înaintă. Anticipând lovitura, Robert sări din fotoliu şi alergă în celălalt capăt al încăperii. Bilodo îl urmări, voind să recupereze poemele cu orice preţ. Dejucând, în fine, manevrele papiţoiului răutăcios, reuşi să le apuce, dar idiotul se încăpăţâna să nu le dea drumul, aşa că ceea ce trebuia să se întâmple se întâmplă... Năuc, Bilodo privi foile rupte pe care Robert le ţinea încă, apoi pe cele care se aflau chiar în mâinile lui.

— Ups! făcu Robert, pufnind.

— Afară, ordonă Bilodo cu o voce ternă.

— Relaxează-te, i-o întoarse, înfruntându-l, factorul poştal. N-o să ne enervăm acuma pentru trei sau patru poeme de căcat.

Pronunţase cumva cuvântul „căcat”? La fel de repede cum se închegase mai devreme, sângele lui Bilodo se topi, atingând dintr-un foc punctul de fierbere. Pumnul i se încleştă şi izbi, nimerind nasul lui Robert, care fu catapultat prin cireşii paravanului şi se prăbuşi cu o bufnitură pe masa joasă care se afla de partea cealaltă a încăperii. Bilodo îi smulse din mâini resturile de hârtie ferfeniţită. Năuc şi ca vai de el, factorul poştal se ridică ţinându-se de nasul însângerat şi mai avu şi tupeul să i-o ia în nume de rău. Înjurând de mama focului şi dând din mâini, vru să întoarcă lovitura, dar pumnul lui nu atinse decât razant urechea lui Bilodo,

care-i răspunse cu o dreaptă straşnică aplicată drept în burtă. Robert se dezumflă, golindu-se şi de agresivitate, şi de oxigen. Bilodo profită de situație ca să-l înşface de maiou şi îl târî până la intrare, deschise uşa şi una-două, îi făcu vânt afară. Catapultat pe scări, Robert coborî trei trepte pe fund. Bilodo îi aruncă şi hainele şi zăvorî uşa.

Nu reuşea să-şi revină. El, care şi o muscă dacă vătăma regreta amarnic că nu-i putea face mai întâi anestezie, tocmai îşi pocnise cel mai bun prieten. Fostul său prieten, de fapt. Însă, pentru moment, avea o grijă mai apăsătoare. Era grav: unele dintre cele mai fermecătoare haikuuri ale lui Ségolène zăceau pe podea bucăți-bucățele. Nesimțitor față de insulte şi alte somații cu care împroşca Robert de afară, ca, de altfel, şi față de loviturile violente în uşă, Bilodo scoase un sul de bandă adezivă şi se apucă să lipească la loc foile mult venerate. Afară, Robert profera amenințări, jurându-i că n-avea să scape aşa de uşor, că o să dea de naiba, dar Bilodo nu auzi nimic, absorbit întru totul de delicata intervenție chirurgicală menită să reconstituie versurile mutilate.

Doar mai târziu, o bucată bună de vreme după ce strigătele lui Robert se stinseseră şi poezia lui Ségolène fusese restaurată, Bilodo, căutând în buzunarul hainei scrisoarea neexpediată pe care o pusese acolo în ajun, descoperi că nu mai era. Plicul dispăruse, cu tot cu *tanka*.

Nu-şi mai amintea ce făcuse cu el. Oare îl rătăcise pe undeva în timpul escapadelor de noaptea trecută? Sau... nu cumva i-l şterpelise canalia de Robert?

Şaisprezece

Acostând pe la ora prânzului la Madelinot, Bilodo îl zări pe Robert aşezat în colţul poştaşilor, cu veşnica lui gaşcă de colegi. Era greu să nu-i observi umflătura şi coloritul nefiresc al nasului. Bilodo simţi abătându-se asupra lui o pălălaie de priviri ostile; evident, Robert pusese în circulaţie o versiune pur personală a atacului nazal. Străduindu-se să ignore animozitatea care plutea în aer, Bilodo se aşează în dreptul tejghelei. Tania veni şi îi puse dinainte un bol de supă, iar el începu să vâslească prin ea, întrebându-se de unde să apuce chestiunea delicată a poemului dispărut. Oare Robert îl avea asupra lui? Era de neconceput să-i fi adresat întrebarea direct, mai ales de faţă cu ceilalţi. Cum să afle fără să se compromită, fără să rişte să-l vadă pe factorul poştal profitând de situaţie într-un fel sau altul şi, la nevoie, cum să recupereze scrisoarea fără să îndure umilinţa de a fi constrâns să îi prezinte scuze sau, şi mai rău, să depindă de toanele lui detestabile? Bilodo îşi mesteca distrat plăcinta cu carne de vită, sperând ca Robert să vină el însuşi să limpezească lucrurile, precizându-i suma răscumpărării, dar nu fu cazul: nimic din atitudinea factorului poştal nu lăsa să se întrevadă că ar fi avut în privinţa lui altă intenţie decât aceea de a-l urî până la sfârşitul zilelor lui. După masă, ieşind de la toaletă, Bilodo aproape că se ciocni de Tania, care stătea acolo, lângă uşă, aşteptându-l. Radioasă, tânăra declară că voia să-i mulţumească.

Cum pentru ce? Pentru poem, bineînțeles. Şi Bilodo văzu că ținea în mână o foaie de hârtie. *Tanka*!

Cu ochii umezi de fericire, Tania îi spuse ce surpriză frumoasă avusese când găsise poemul pe tejghea, alături de nota de plată şi de banii pentru consumație. Mărturisi că gestul o mişcase profund şi plecând privirea, sfioasă, adăugă că şi ea nutrea aceleaşi sentimente. Bilodo, interzis, înțelese în sfârşit: fata credea că *tanka* îi era adresată, că o scrisese pentru ea, după promisiune, şi că... Grozăvia era atât de mare, că i se tăie răsuflarea. Incapabil să înşire trei cuvinte coerente, cu atât mai puțin să îi năruie iluziile Taniei, nu putu decât să facă o grimasă surâzătoare, de nătărău. Punându-i fără îndoială tulburarea pe seama timidității, tânăra avu destul tact cât să nu insiste şi se mulțumi să-i mai arunce o ultimă privire scânteietoare, apoi se reîntoarse la treaba ei. Bilodo îşi recăpătă suflul. Situația nu se mulțumise doar să îl depăşească, ci îl luase de-a dreptul pe sus. Nu era nevoie să caute prea departe autorul acestei maşinațiuni josnice: în capătul celălalt al sălii, surâsul diabolic al lui Robert explica totul. Cum îşi mai savura răzbunarea, nenorocitul! Bilodo îşi înşfăcă haina şi se grăbi să dispară, nu înainte de a răspunde micului salut mustind de delicioase subînțelesuri pe care i-l adresa Tania. Furios, se duse să îl aştepte pe Robert aproape de camionetă.

Factorul poştal îşi făcu apariția zece minute mai târziu. Afişând un rictus de jubilație cum numai el ştia să-şi pună pe față, Robert întrebă dacă stabiliseră data nunții. Indignat, Bilodo îi reproşă că o amestecase cu

ipocrizie pe Tania într-un conflict care nu îi privea decât pe ei doi. Batjocoritor, Robert îl încredință că nu voise decât să îi facă o plăcere Taniei, cu toate că nu înțelesese niciodată de ce ținea atât de tare la un idiot ca el. Idiot, da, recunoscu Bilodo. Probabil că aşa era dacă nu îşi dăduse seama mai devreme că Robert era o javră mizerabilă de cea mai joasă speță. Factorul poştal i-o întoarse că era mai bine decât să fie un găozar imbecil, că nu văzuse încă nimic şi că, de acum înainte, între ei era război. Apoi demară în trombă.

Ştiind deja din experiență că, dacă avea chef, Robert se putea dovedi implacabil, Bilodo îşi petrecu restul zilei frământându-se în privința nenumăratelor forme angoasante pe care le puteau îmbrăca amenințările lui. Oricum, în ceea ce o privea pe Tania, un lucru era sigur: oricât de tare ar fi dezamăgit-o, trebuia să îi spună adevărul.

Amenințările lui Robert nu întârziară să se concretizeze. Ajungând a doua zi la Centrul de triere, Bilodo descoperi cu spaimă, pe panoul de afişaj al angajaților, o fotocopie a poemului său *tanka*, însoțit de semnătura lui falsificată şi reprodus pe hârtie roz, pentru un mai mare impact vizual. Mai fuseseră distribuite şi alte copii, în lungul şi în latul Centrului, mai ales în cabinele de triere, de unde răzbăteau râsete. Părea că întregul univers era la curent cu poemul. Era poanta zilei: nimeni nu se intersecta cu Bilodo fără să facă o mică aluzie la iubire, la flori sau la horticultură în general. Neputincios, poştaşul se retrase într-o tăcere înverşunată, îndurând ofensele cu stoicism. I se

păru o adevărată izbăvire când în sfârşit veni vremea să plece, dar trei ore de mers în pas vioi abia reuşiră să îl reechilibreze emoţional.

Puţin înainte de ora prânzului, Bilodo se îndreptă spre Madelinot, ferm hotărât să discute cu Tania şi să îi spună adevărul, dar înţelese de îndată ce trecu pragul restaurantului că mânărelile lui Robert i-o luaseră înainte: toată lumea îi evita privirea, iar conversaţiile se stingeau când el trecea prin preajmă; mai puţin în colţul poştaşilor, unde verva plină de sarcasm era în toi, în jurul unui Robert cu o căutătură urâtă şi cu un nas care de-acum prinsese o nuanţă violacee. Zărindu-l, Tania se prefăcu că nu-l vede şi dispăru în bucătărie.

— Ségolène! Ségolène! bravară languros zuavii, din celălalt capăt al încăperii.

Bilodo se albi la faţă. În clipa aceea ar fi dat orice ca să se afle la antipozi. Fu pe punctul de a-şi lua picioarele la spinare, apoi îşi aduse aminte că trebuia mai întâi să vorbească cu Tania, aşa că înaintă curajos. Nebăgând în seamă behăiala calamburgiilor şi finele lor aluzii poetice, merse şi se aşeză la tejghea.

— Ségolène! Ia-mă cu tine, ia-mă cu şalupa-n Guadelupa!

Bilodo strânse pumnii, întrebându-se cât avea să mai îndure. Tania ieşi din bucătărie, ducând un platou încărcat cu mâncăruri. Îi făcu semn, dar ea îl ignoră suveran, ducându-se în loc de asta să le pună masa poştaşilor. Care poştaşi nu pierdură un prilej atât de bun de a o tachina, întrebând-o dacă nu cumva se gândea să îşi petreacă vacanţa de anul acela în Guadelupa, dacă nu era foarte geloasă pe rivala ei şi

dacă era dispusă să facă un *ménage à trois*, apoi băgară de seamă că logodnicul ei, Libido, o aştepta la tejghea şi că, dacă se grăbea, avea să-şi câştige fără îndoială dreptul la un alt frumos poem de dragoste, de data aceasta numai şi numai pentru ea. Tania termină de servit strângând din dinţi. Era evident că turba de furie. Într-un sfârşit, considerând, probabil, că Bilodo se fezandase destul, se prezentă de partea cealaltă a tejghelei ca să-i ia comanda, aşa de glacială, că ar fi putut să scufunde douăsprezece vapoare cât Titanicul. Ce voia? Încă o poamă ca ea? Sau, mai bine, o curcă arătoasă? Un cobai pe care să testeze un nou poem? Bilodo îi răspunse cu părere de rău că înţelesese greşit şi că trebuia să îi vorbească între patru ochi, dar ospătăriţa îi răspunse că n-avea niciun rost, că îşi spuseseră deja tot şi azvârli pe tejghea o hârtie mototolită.

— Ţine-ţi poemul, Libido! îi aruncă ea, usturător.

Din colţul poştaşilor izbucniră aplauze, ca şi din alte părţi ale sălii, căci Taniei nu îi lipseau susţinătorii: toţi mesenii urmăreau cu interes desfăşurarea de forţe. Luându-se după ospătăriţă până la uşile bucătăriei, Bilodo îi jură cu voce joasă nu era vina lui, că poemul nu îi era destinat şi că nu ar fi trebuit să ajungă niciodată la ea, dar Tania, care era toată numai neîncredere, îl întrebă de ce nu i-o spusese încă din ajun, în loc s-o lase să se facă de râs. Retezând bâlbâielile lui Bilodo, îi spuse cu demnitate că nu mai voia să ştie de joculeţele lor nenorocite, ale lui şi ale lui Robert: să-şi găsească altă victimă şi pe ea s-o lase-n pace. Noi aplauze veniră în sprijinul acestui ordin

impunător. Izbucnind în lacrimi, Tania se refugie în bucătărie, fiind înlocuită imediat de domnul Martinez, bucătarul localului, vreo sută treizeci de kilograme şi mai bine de ostilitate, ca să nu mai punem la socoteală şi cuţitul de bucătărie. Neavând încotro, Bilodo bătu în retragere şi ieşi pe dată din acel restaurant în care nu mai era decât un paria. Îşi dorea s-o ia la goană şi să se ascundă la capătul lumii, dar drumul i se clătina sub paşi; picioarele îl trădau, aşa că fu obligat să se aşeze pe primele trepte care îi ieşiră în cale, ca să evite prăbuşirea. Cinci minute mai târziu se afla tot acolo, luptându-se cu tulburarea care îl cuprinsese, străduindu-se să se pună din nou pe picioare, să digere zeama clorhidrică de ruşine şi furie care îi răvăşea măruntaiele. Atunci ieşiră poştaşii de la Madelinot, cu Robert în frunte. Factorul poştal trecu prin faţa lui Bilodo, savurând vădit priveliştea tristă a prăbuşirii sale, şi merse mai departe, fără să încetinească, escortat triumfal de acoliţii lui, care intonau un imn dedicat frumuseţilor exotice ale arhipelagului Guadelupa. Stors de puteri, nefiind în stare să protesteze, Bilodo plecă ochii şi se pierdu în contemplarea îndoiturilor poemului mototolit, pe care îl ţinea încă în mână... Apoi îl privi ceva mai atent şi, netezindu-l, îşi dădu seama că nu era decât o altă fotocopie, nicidecum originalul! Negru de supărare, strigă după Robert, care era deja la o sută de metri distanţă, cu zbirii lui cu tot. Factorul poştal consimţi să-l aştepte. Bilodo alerga spre ei mâncând pământul. Nu mai era vreme de subtilităţi, aşa că Bilodo îl somă pe Robert să îi înapoieze scrisoarea. Amuzat de o aşa

cerință, factorul poştal îi spuse că nu mai avea poemul lui căcăcios, că îl expediase pur şi simplu. Apoi se îndepărtă, înconjurat de haită. Bilodo rămase pironit, încremenit de această revelație: *tanka* era pe drum.

După toate acele frământări, se întorcea de unde plecase. *Enso*.

Şaptesprezece

Tanka îşi croia drum spre Ségolène fără să mai poată fi împiedicată, aşa că oricare alte gânduri se şterseră cu totul din mintea lui Bilodo. Maşinațiunile lui Robert, durerea Taniei, Poşta, viața, moartea – de-acum, nimic din toate astea nu mai făcea nici cât o ceapă degerată. Primise poemul? Îl citise? Şoc, stupoare? Plictiseală, dezamăgire? Deriziune? Sau, dimpotrivă, fusese mişcată, sedusă şi toate mergeau spre bine? Dorindu-şi să privilegieze această ultimă ipoteză, Bilodo încercă să se convingă amintindu-şi prima reacție a Taniei când citise *tanka*: oare nu prefigura în mod favorabil reacția lui Ségolène? Apoi îi venea din nou în minte ceea ce spusese Robert despre poem şi nu mai era sigur de nimic. Căcăcios!, susținuse factorul poştal. Era posibil, oare, ca printr-o îngrozitoare coincidență, să aibă dreptate? Gândul îi dădea coşmaruri lui Bilodo. Vedea

cu ochii minții niște buze uriașe, întredeschise, care articulau cuvântul cu dispreț:

— Căcăcios.

Și buzele acelea erau ale lui Ségolène, niște buze de un roșu crud, niște dinți albi de prădător, o gură nemiloasă care rostea iar și iar cuvântul ucigător:

— Căcăcios.

Și de fiecare dată era ca și cum ar fi primit o lovitură de pumnal drept în inimă, fiindcă știa că era adevărat, că poemul lui era căcăcios, că avea dreptate să i-o repete de o mie de ori, ca să-l pedepsească pentru prostia lui. Și dinții lui Ségolène sfâșiau *tanka* într-o mie de fragmente care fluturau în toate direcțiile, împrăștiindu-se în cele patru zări ale neantului neînduplecat și, pe acele bucăți de hârtie, Bilodo își putea vedea propriul chip, ca și cum s-ar fi reflectat în tot atâtea cioburi de oglindă minuscule, multiplicându-i suferința la nesfârșit...

Visa toate astea, și la trezire nu mai era sigur de nimic, și se avânta într-o nouă cavalcadă pe nisipurile mișcătoare ale angoasei. Atunci se întreba dacă nu cumva trebuia să acționeze preventiv în loc să aștepte, dacă nu trebuia să-i scrie lui Ségolène și să-i mărturisească totul, să-i spună că Grandpré murise, că el nu era decât un amărât de imitator și așa să își liniștească cel puțin conștiința, apoi cântărea din nou lucrurile și își dădea singur dreptate, știind că era cu neputință, că asta ar fi însemnat să se trădeze și că ar fi pricinuit cântecul de lebădă al acestei frumoase corespondențe, care era mai mult ca niciodată sarea existenței lui.

Bilodo putea s-o spună cu mâna pe inimă – el, care oscila ca un girofar bezmetic între speranță și resemnare: nimic nu era mai rău decât așteptarea atunci când era însoțită de nesiguranță.

Răspunsul lui Ségolène ajunse în cele din urmă. Părăsindu-și cabina, Bilodo alergă și se baricadă în toaletă. Își ține respirația, pregătit să descopere prețul curajului său. Despături foaia de hârtie. Un poem în cinci versuri. Îi răspundea printr-o *tanka*:

Noapte caniculară
cearșafuri ude
îmi frig pântecul, buzele
te caut, mă pierd
îmbobocesc

Bilodo clipi, crezând că citise pe dos. Totuși, nu. Nu se strecurase nicio greșeală. Acelea erau cuvintele, acelea erau versurile, acela – poemul.

Se așteptase la o scrisoare dezaprobatoare, sau poate la un simplu haiku de genul celor pe care obișnuiau să și le scrie, sau, în cel mai fericit caz, la o *tanka* romantică, la fel ca a lui, dar în niciun caz la asta, la așa o izbucnire de senzualitate, la așa un poem torid. Ce îl apucase? Simțind o tensiune în zona pelviană, Bilodo își dădu seama că tocmai avusese o erecție, manifestare fiziologică uimitoare care sfârși prin a-l zăpăci de tot. Niciodată o scrisoare de la Ségolène nu-i provocase o asemenea reacție. Nu c-ar fi fost prima oară când i se sculase în cinstea ei, ba chiar

dimpotrivă; i se întâmpla tot timpul când o visa. Dar aşa, în plină zi, fără scuza comodă a inconştientului?

Lucrul se datora în mod evident conţinutului particular al poemului *tanka*, erotismului cu care era impregnat. Oare Ségolène anticipase efectul pe care avea să-l trezească poemul ei? Era o întâmplare sau o făcuse înadins? Cum ar fi trebuit s-o ia Bilodo? Cum avea să-i răspundă?

Visă în acea noapte un şarpe care se târa printre ferigi şi se insinua pe furiş printre rădăcinile brune şi netede ale unui arbore al cărui trunchi era împodobit cu liane. Doar că arborele nu era arbore, ci un trup, trupul dezgolit al lui Ségolène, adormită cu flautul alături. Lin, ca să n-o trezească, şarpele i se căţăra pe gât, i se încolăcea în jurul membrelor, îi aluneca printre sâni, îi cobora pe burtă, gusta aerul cu limba lui despicată, apoi se aventura şi mai jos, spre acea vale întunecată, spre acel triunghi stufos dintre coapsele ei... Subjugat de acest vis ofidian, Bilodo se trezi mai excitat ca niciodată, chiar dacă din ajun asta fusese starea lui normală: erecţia persista, imperioasă, doar cu întreruperi scurte, atunci când reuşea să se gândească la altceva decât la *tanka* lui Ségolène. Recitind-o, Bilodo se întrebă încă o dată dacă percepţia lui era corectă, dacă nu cumva coloritul sexual pe care îl atribuia poemului era doar fructul propriei imaginaţii perverse şi ajunse la concluzia că nu, nicidecum. *Tanka* era neobrăzată, punct. Fie că Ségolène o scrisese cu cea mai pură ingenuitate, fie că o făcuse înadins, nu exista decât o singură cale de a-i răspunde. Pe măsură:

Îmbobocești nu ca o floare
ci ca o grădină
înnebunit de parfumuri
îți pătrund în corolă
și-ți beau nectarul

Optsprezece

Oceanul pradă țărmul
creasta lui – sărut sărat
la fel buzele noastre
se avântă, se luptă
apoi se predau
Ciocolată pascală
ou înstrujat
umărul tău dezgolit
cu breteaua căzută
am să îmi înfig dinții
Tandru antropofag
de mă vei muşca
mănâncă-mă întreagă
sau îmi vei sfârşi
între dinții feroce
Vânt voi fi văratic
răsfira-voi pletele
răscolindu-ți mireasma
strecura-mă-voi sub jupă
nelinişindu-ți pielea

Tălpile-mi se zbat
călcâiele-mi ard
străbătute de plăcere
De vină sunt degetele-mi
mă gândesc prea mult la tine

Era o beţie dulce, o febră plină de voluptate care îl făcea să trăiască de două ori mai intens, un curent sălbatic căruia nu dorea cu niciun chip să i se împotrivească, de care nu voia decât să se lase purtat. Bilodo nu mai avea nicio altă dorinţă. Singura lui ambiţie era să ducă şi mai departe experienţa senzuală, îndrăzneaţa ortografiere a anatomiilor, şi să meargă până la capătul vertijului. Lupta îl confiscase cu totul. Aproape că nu mai scotea nasul afară şi rămânea cu totul nesimţitor în faţa farmecelor lunii mai, altădată preferata lui. Nu se mai întorsese la Madelinot; chinuit de gândul că Tania ar fi putut să creadă că voise s-o ia peste picior, nu mai îndrăznea să dea ochii cu ea. De altminteri, nici la muncă nu se mai ducea. Nemaiîndurând oprobriul a cărui victimă căzuse la Centrul de triere, ceruse şi i se şi aprobase un concediu fără plată cu o durată de şase luni. Aşadar, stăpân pe timpul lui, i se consacra întru totul lui Ségolène.

Gâtul tău în zare
dună cu văi de satin
Gustându-i mierea
îmi sting setea
vampir îndrăgostit
Pierdută în larg

gura-mi se târăşte-nsetată
în sfârşit iată oaza
vârful limbii se-avântă
e buricul tău
În gleznele-ți gracile
lună răsfrântă
ca să le dăltuiască
sculptorul a tăiat
cel mai fin mahon
Mâinile-ți mă ridică
mă prind, mă făuresc
m-aprind, mă răsucesc
fac tot ce vor din mine
în ele-s jucărie
Sub taina hainei
la întretăierea coapselor
un fluviu ascuns
Amazon secret
navighez în amonte
Mătasea pielii tale
alunecând pe a mea
Atât aş vrea să o cos
ca să ne-atingem
fără pliuri

Să fi fost într-adevăr *tanka* unealta cea mai bună pentru dăltuit dorința? Forma aceasta, care îi servise lui Bilodo atunci când fusese vorba să îşi exprime sentimentele, începea acum să îl apese, i se părea prea cerebrală. Căutând un mijloc de a-şi despovăra condeiul, se hotărî să revină la simplitatea şi la esența

haikuului, mai apt, după părerea lui, să facă să țâşnească pulsațiile arteziene.

Sânii – munți îngemănați
ți se-nalță sub palma-mi
cu vârfuri dârze

Inițiativă care lui Ségolène păru să-i fie pe plac, fiindcă se grăbi să împrumute aceeaşi formă prescurtată:

Dârză rădăcină
pulsând în mâna-mi
cu seve fierbinți

Astfel, povestea naşterii haikuului se repeta: dezbărată de prea multele cuvinte ca de nişte haine dezbrăcate în drumul spre alcov, poezia se descoperea în nuditatea ei esențială. Dar Bilodo nu era mulțumit: nemaisuferind încetineala poştei obişnuite, trecu la expedierea expres. Ségolène făcu şi ea acelaşi lucru, aşa că timpul de aşteptare se scurtă şi el. Schimbul se accelera, respirația se preschimba în gâfâit, dar nici aşa nu era destul de repede pentru Bilodo, care începu să îi expedieze poeme tinerei din Guadelupa fără ca măcar să aştepte răspunsul ei, ajungând curând să îi scrie câte un haiku pe zi. Şi Ségolène se apucă să îi trimită haiku după haiku, fără să le mai aştepte întâi pe ale lui. Aproape în fiecare dimineață, o nouă scrisoare de la ea cădea prin fanta uşii. Poemele se precipitau, se îngrămădeau fără vreo continuitate cronologică, dar cu toate acestea continuau să se îngâne într-un fel straniu:

Carnea ta-i în floare
dulcile petale
ascund o perlă

Aventurează-te
unde-i mai cald în mine
aruncă-ți ancora în pântec
Iată-mă! Pătrund
în pântec mă întâmpini
buzele-ți mă sorb
Hoinăreşti prin mine
te bucuri de privelişti
te scalzi în ape
Călătoresc prin tine
pătrund până-n străfunduri
ajung în capitală
Cutremur submarin
explozie-n larg
intimă supernovă
Tsunami de foc
valuri de lavă se sparg
mor de-a pururea
Valul mă poartă
nu mai port nume
am rămas doar o culoare
Piele astrală
aripi întinse de sori
spre nesfârşire

Nouăsprezece

Nicio plutire nu e veşnică. Înhăţat în cele din urmă de forţa gravitaţiei, Bilodo reveni pe pământ, încă năucit de explozia lentă a orgasmului poetic pe care tocmai îl cunoscuse. Deci era adevărat că iubirea îţi dădea aripi. Niciodată nu mai strânsese în braţe o femeie aşa cum tocmai o făcuse acolo, sus, în sfere. O simţise pe Ségolène atât de aproape, a lui pe deplin, cu totul în el, la fel cum şi el fusese cu totul în ea, şi ştia că şi ea simţise aceeaşi deflagraţie interioară. Era sigur că juisaseră amândoi în acelaşi timp. Ce s-ar mai fi putut scrie după asta? Ce poem n-ar fi fost dezamăgitor după ce atinseseră asemenea culmi ale pasiunii? Poate câteva vorbe dulci şoptite la urechea iubitei chiar înainte să o fure somnul?

Căutând o idee, Bilodo îşi îmbrăcă chimonoul, apoi aruncă o privire gânditoare pe fereastră şi văzu ninsoarea rară care cădea leneşă peste Strada Fagilor. Venise deja iarna? Cum de-i scăpase o trecere atât de importantă? Chiar aşa să fi dispărut vara, ca o cometă, fără ca el să-şi dea seama, nesimţitor cum era la tot ceea ce depăşea graniţele lumii sale interioare? Apoi, uitându-se mai bine, înţelese că ceea ce cădea nu era zăpadă, ci polen ridicat de vânt, o ploaie de polen provenind de la arborii parcului din vecinătate. Era înşelător. Iarnă în plină vară. Acest tablou suprarealist se potrivea de minune cu dispoziţia lui Bilodo, aşa că îi oferi inspiraţie pentru ceea ce avea să scrie:

Fulgi pe asfalt
rafală de confetti
cade prima nea
pe trupul tău nocturn
istovit de iubire

Mascarada norilor
luna-şi scoate veşmântul
tandră e clipa
pe veranda unde
mă gândesc doar la tine
Canion arid
nestrăbătut de ape
crăpat, neroditor
Aşa e sufletul meu
în pustiul dintre cuvintele tale
Nu e loc pe lume
nici clipă în timp
să nu fii cu mine
Până-n poezia ta
n-am ştiut că sunt singură
Câinele-şi veghează
stăpâna adormită
ar muri de dragul ei
Din sărmanul de mine
faceți-vă cavaler
Prea mare onoare-mi faceți
vă sunt smerită sclavă
Dar dacă aveți capriciul
voi deveni
şi Dulcinee
Morile de vânt
nu mă înspăimântă
nici vajnicii uriaşi
Mă tem numai de chipu-ți
când îmi va zări trista figură
Pe zidul liceului
un vechi orologiu

bate ora exactă
pentru cartier
Inima-mi nu bate decât pentru tine

Căzându-i ochii din întâmplare pe un calendar, Bilodo fu uimit să constate că luna august începuse deja de câteva zile bune. În curând avea să se împlinească un an de când Grandpré părăsise această lume. Ziua fatidică se apropia cu repeziciune, acea zi în care existența lui Bilodo se dăduse cu totul peste cap. Dar nu o aştepta nici cu teamă, nici cu tristețe, fiindcă acea dată avea să marcheze mai mult decât un deces, avea să marcheze o a doua naştere, a lui, şi, de asemenea, începutul tandrei relații epistolare cu Ségolène. Bineînțeles că evenimentul nu avea să aibă însemnătate decât pentru el: în ochii ei nu avea să fie decât o zi ca oricare alta, dar asta nu făcea ca împlinirea acelui prim an de fericire pură să i se pară mai puțin demnă de comemorare, fie şi numai discret:

Eram doar iarnă
cuvintele-ți m-au împrimăvărat
iubirea – vară
Oare ce ne-aduce toamna
ocru-ruginie?

Sosit câteva zile mai târziu, răspunsul lui Ségolène îl îmbrânci pe Bilodo în genunile ororii.

Şi Ségolène părea să aibă aşteptări mari de la venirea toamnei...

Încă de copilă
visam la toamna canadiană
mi-am cumpărat biletul

îmi voi lua zborul pe douăzeci
mă veți aştepta?

Douăzeci

Visul frumos de iubire însorită se preschimba în coşmar. Ce era nebunia asta? Să vadă toamna canadiană? Unde voia să vină?

Cu neputință. Ségolène nu putea să aterizeze aşa, pur şi simplu, la Montréal. S-ar fi ales praful, totul s-ar fi dus de râpă. Cum ar fi putut să îi întrețină iluzia, de vreme ce ştia cum arăta Grandpré, de vreme ce avea nenorocitele acelea de fotografii pe care le schimbaseră între ei? Dar cum să o împiedice să facă această călătorie nechibzuită? Cum să o refuze?

Avea să sosească pe douăzeci septembrie, ceea ce însemna că Bilodo avea la dispoziție trei săptămâni ca să găsească o scuză, să inventeze un pretext oarecare. Oare să-i scrie că şi el trebuia să plece într-o călătorie? Că avea să lipsească din țară toată luna septembrie şi că, din păcate, nu putea să o primească? Şi dacă propunea să îşi amâne sosirea pentru mai târziu, după întoarcerea lui?

Cum putea să fie aşa de idioată? Nu-şi dădea seama că avea să compromită totul, că punea în pericol în mod stupid relația perfectă pe care o avuseseră până atunci? Dar era evident că vina nu îi aparținea: ea habar n-avea. Bilodo trebuia să recunoască faptul că era singurul responsabil de propria nefericire. Oare n-ar fi trebuit să aibă înțelepciunea de a prevedea ceea ce risca să se întâmple, să presimtă că acolo aveau să ajungă, mai târziu sau mai devreme? Cum putuse să fie atât de orb?

Ce să facă? Să îi spună că suferise de curând o operație estetică şi că înfățişarea i se modificase substanțial? Sau să fugă? Să se mute în regim de urgență? Să părăsească apartamentul a cărui adresă ea o cunoştea, unde avea să se prezinte în mod inevitabil la sosire? Să o lase singură în fața misterului inexplicabil al dispariției sale? Dar cum să poarte apoi povara unei asemenea vinovății, povara laşității şi a speranței înşelate? Cum să uite, cum să rămână în viață?

Nu exista nicio scăpare. Bilodo se ştia încolțit, într-o capcană la fel de implacabilă ca şoricelul nevinovat prins sub oțelul nemilos al cursei. Dulcele vis se sfârşea, bula fericită în care plutise atât timp se spărgea şi în fața rupturii, el se simțea cotropit de o mânie neputincioasă. Nu se putea resemna la gândul de a o pierde, dar nici nu avea curajul să o înfrunte. Toate drumurile erau înfundate, toate uşile – închise. Era impasul final.

A doua zi, devreme, sună telefonul. Nepăsător, Bilodo lăsă robotul să se pună în funcțiune acolo, în capătul camerei de zi. Cineva lăsă un mesaj. Era un editor, unul dintre cei cărora le propusese manuscrisul *Enso*. Tipul explica pe scurt că îi plăcuse culegerea, că voia să o publice şi îl ruga să îl sune cât mai repede. Desfăcându-se din poziția fetală în care se găsea încovoiat de ore întregi, Bilodo se duse să asculte din nou mesajul. Destinul era plin de astfel de ironii. Această noutate, de care în ajun încă s-ar fi bucurat, acum nu îi mai inspira decât amărăciune. La ce bun? Ce-ar mai fi putut schimba publicarea poemelor lui Grandpré în situația fără ieşire în care se găsea el, în afară de a o complica şi mai tare? Nu se dusese oricum totul naibii?

Luând manuscrisul, îl deschise la întâmplare, cam cum desfaci pachetul de tarot în căutarea unei revelații, şi dădu peste următorul haiku:

Străpungând zarea
privesc prin decor
îmbrățişez Moartea

Poemul îi străpunse sufletul, înzestrat dintr-odată cu un sens neobişnuit, şi Bilodo înțelese că asta era: singura manieră de a scăpa, soluția ultimă la toate problemele lui.

Se ridică, ştiind ce-i rămânea de făcut.

Douăzeci şi unu

Evidența se impunea. Aceea era calea pe care trebuia să o urmeze, dar nu fără să facă mai întâi unele pregătiri. Bilodo scrise câteva rânduri adresate editorului care tocmai telefonase, autorizându-l să publice *Enso* după bunul-plac. Aşează scrisoarea pe birou, ca să fie sigur că o vor găsi cu uşurință, apoi îl onoră pe Bill cu o porție dublă din păpica lui preferată şi îşi luă la revedere de la peşte, mulțumindu-i pentru prietenia lui neclătinată. De-acum era gata de plecare.

Grinda ajurată care împodobea tavanul camerei de zi avea să-şi facă treaba de minune. Împinse dedesubtul ei măsuța în formă de frunză, apoi îşi scoase cordonul chimonoului şi îi testă rezistența. Mulțumit, se afundă în amintirile din copilărie, până la perioada lipsită de griji în care făcuse parte din rândul cercetaşilor, şi înjghebă fără greutate un laț. Ținea să facă lucrurile aşa cum se cuvenea. Nici gând să îşi taie venele sau să recurgă la un pistol, metode care i se păreau una mai dezgustătoare decât cealaltă. Bilodo voia să plece cu demnitate, nelăsând decât minimum de urme: ştreangul era, fără îndoială, mijlocul cel mai puțin pângăritor.

Se urcă dintr-un salt pe măsuță, legă capătul cordonului de grindă, apoi îşi strânse lațul în jurul gâtului. Asta era. Venise momentul să îmbrățişeze Moartea. Era de ajuns o mişcare a piciorului ca să răstoarne masa şi să-şi pună capăt suferințelor. Bilodo trase adânc aer în piept, închise ochii şi...

Soneria de la intrare străpunse liniştea.

Bilodo tresări. Ezită. Se hotărî să aştepte puțin, sperând că nechematul avea să plece fără insistențe,

însă respectivul sună din nou. Fu încercat de un amestec straniu de uşurare şi dezamăgire. Cine îndrăznea să vină să-l deranjeze în acest moment crucial, tocmai pe el, care nu primise vizita nimănui de luni întregi? Lărgind laţul, coborî de pe masă, merse până la uşă şi aruncă o privire prin vizor. Chipul deformat care apăru de partea cealaltă era al Taniei.

Tania. De ea aproape că uitase. Dacă exista o ultimă persoană căreia Bilodo încă îi mai datora explicaţii, atunci aceea era, cu siguranţă, tânăra ospătăriţă. Uşor temător, descuie cele trei încuietori, desfăcu cele patru lanţuri de siguranţă şi deschise. Zărindu-l prin uşa întredeschisă, Tania păru şi mai surprinsă decât el. Măsurându-l cu un aer îngrijorat, îl întrebă dacă-i era bine şi mărturisi că îl găsea foarte schimbat. Bilodo nu se arătă deloc uimit: după atâtea emoţii şi după această hotărâre atât de gravă de a îmbrăţişa Moartea, probabil că avea figura unui îngropat de viu. Schiţând un zâmbet de liniştire, declară că niciodată în viaţa lui nu-i mersese mai bine. Vizibil neîncrezătoare, tânăra se scuză că îl deranja şi îi explică, încurcată, că îi obţinuse adresa prin intermediul lui Robert. Bilodo vru să se scuze la rândul lui pentru ceea ce se întâmplase ultima dată la Madelinot, dar ea i-o luă înainte, insistând să ia asupra ei o parte însemnată din vină: îl descususe pe Robert şi îl făcuse să mărturisească, aşa că Tania ştia de-acum că Bilodo nu era responsabil pentru ceea ce se întâmplase şi presupunea, de altfel, că era mai ales vina ei, că nimic nu s-ar fi întâmplat dacă ea nu s-ar fi complăcut în postura asta, de a-şi imagina... lucruri,

nu-i aşa? Se muta de pe un picior pe altul, emoţionată, în mod evident jenată, aşteptând, după câte se părea, ca el să confirme ceea ce tocmai spusese, sau poate să infirme. Apoi, cum din partea lui nu veni nimic, trecu la al doilea motiv al vizitei şi îl anunţă că pleca, se muta, îşi lăsa slujba de la restaurant şi mergea să se instaleze într-un cartier mărginaş. Oare se aştepta la o reacţie anume din partea lui? S-o fi dezamăgit impasibilitatea lui? Nelăsând să se întrezărească nimic, îi întinse o bucată de hârtie, explicându-i că era vorba despre noua ei adresă, pentru eventualitatea în care... dacă voia vreodată să... în tot cazul. Privind bucăţica de hârtie cu atenţie, Bilodo băgă de seamă că îşi dăduse silinţa să-şi caligrafieze cu peniţa noile coordonate, îngrijit, în stil japonez. Rezultatul era cum nu se putea mai frumos şi Bilodo o felicită cu căldură. Ea îl invită să-i dea un semn dacă se ivea ocazia, vreodată. El îi promise că o va face negreşit. Nu cumva să ezite, mai adăugă ea, pe chip stăruindu-i un zâmbet încurcat. Urmă un moment de linişte stânjenitoare. Stăteau acolo, înfipţi parcă pe balcon, fără să-şi spună nimic, fără să îndrăznească să se uite unul în ochii celuilalt, şi asta dură vreo zece secunde interminabile. Curmând, în fine, staza, Tania spuse că trebuia să plece. Îl salută şi coborî treptele cu un fel de înţepeneală în mers. Odată ajunsă pe trotuar, se întoarse ca să vadă dacă el era încă acolo, apoi, mărind pasul, se grăbi să plece. Lui Bilodo i se păru că îi zărise o licărire pe obraz. O lacrimă? Privind-o cum se îndepărta, fu cotropit dintr-odată de o emoţie puternică. Era ca un gol usturător, ca un gând frumos spulberat chiar când era gata să zboare, evaporându-se tocmai

înainte de a fi apucat să ia o formă. Lui Bilodo i se puse un nod în gât, un nod care-l ardea, şi îşi dădu seama că privirea îi era împăienjenită de lacrimi. Avu tentația subită de a o chema pe Tania, de a striga după ea înainte să fie prea târziu şi mâna i se ridică în aer, se întinse spre ea, şi vru să strige, dar niciun sunet nu reuşi să treacă de granița buzelor. Ajungând în colțul străzii, Tania făcu dreapta şi dispăru din câmpul lui vizual. Mâna lui Bilodo căzu. În stradă, vântul îşi muşca propria coadă, învârtejind bucăți de ziare. Ridicând ochii, Bilodo descoperi un cer încărcat şi cenuşiu, greu de atâția nori obezi. Un cer care mirosea a furtună. Tremură. Intră în casă.

Bilodo închise uşa la loc cu un aer distrat şi contemplă bucățica de hârtie pe care erau scrise noile coordonate ale Taniei, fascinat în egală măsură de semnele atât de atent caligrafiate şi de noile posibilități pe care le lăsau să se întrevadă. Literele şi cifrele păreau să plutească deasupra hârtiei, scânteind în penumbră. Cântărind amploarea schimbării pe care o declanşase în el această vizită neaşteptată, Bilodo rămase confuz: emoția pe care i-o trezise lacrima tinerei şi speranța bizară care încolțea subit dintr-o simplă bucată de hârtie pe care o semănase în urma ei. Oare îşi ascunsese lui însuşi vreun lucru de o importanță capitală? Era posibil să fi existat vreo altă ieşire decât cele pe care le întrevăzuse până atunci, o modalitate mai bună de a scăpa? Oare chiar exista o posibilitate de a trăi după moarte, sau şi mai bine, înainte de ea?

Ajungând în camera de zi, Bilodo îngheță dintr-odată la privelişte a laţului care atârna din tavan. Îşi simți stomacul cuprins de spasme. Perspectiva morții, care cu atât de puțin timp în urmă i se păruse izbăvitoare, acum îl înspăimânta. Gândul la gestul pe care tocmai voise să îl facă îi întorcea stomacul pe dos. Pradă unor greţuri violente, alergă să vomite în toaletă. Ridicându-se în cele din urmă, se simți golit literalmente şi trebui să se agațe de chiuvetă ca să nu se prăbuşească. Avea nevoie să se reîmprospăteze. Dădu drumul la apa rece şi se stropi straşnic pe față. Abluțiunile avură darul să îl reconforteze puțin. Se scutură, apoi aruncă o privire pesimistă în oglindă, doar ca să constate că în ea se reflecta o mutră de zombi.

Privelişte a îl înspăimântă. Oglinda încadra capul zburlit şi bărbos al lui Gaston Grandpré.

Douăzeci şi doi

Bilodo privea fără să-şi poată crede ochilor acel chip care nu avea cum să fie acolo, care nu ar fi trebuit să se găsească în oglindă în locul chipului său, pentru simplul fapt că îi aparținea unui mort. Vrând să-l alunge, strânse tare pleoapele, apoi îşi arse o palmă usturătoare, dar Grandpré se încăpățâna să rămână agățat în oglindă, imitându-i fiecare gest, observându-l

cu o stupefacție nu mai mică decât a lui însuşi. Bilodo ajunse la concluzia evidentă că înnebunise. Apoi îi atraseră atenția câteva detalii ale fizionomiei ocupantului oglinzii, făcându-l să îşi reconsidere judecata poate prea pripită. Nici vorbă să fi fost Grandpré. Ochii aceia verzi erau ai lui Bilodo, şi nu cei albaştri, ai defunctului. La fel şi sprâncenele, care erau mai fine, mai puțin zburlite ca ale lui Grandpré, apoi nasul acela uşor turtit, şi buza aceea inferioară vădit mai puțin cărnoasă... Recunoscându-se puțin câte puțin în chipul celuilalt, Bilodo ajunse la concluzia că nu visa şi nici nu avea vreo halucinație, şi că tipul acela din fața lui era el însuşi, chiar dacă transformat într-un mod aproape incredibil.

Depunând mari eforturi ca să gândească rațional, înțelese în cele din urmă că ceea ce vedea în oglindă era rezultatul mai multor luni de neglijență igienică. Absorbit cum fusese de aventura lui poetică, uitase cu totul să se ocupe de propria persoană, trecând cu vederea până şi îngrijirile corporale cele mai elementare, fără să se deranjeze nici măcar pentru a se privi în oglindă, până când, în cele din urmă, ajunsese la asta: acest şoc vizual, acest portret decadent al lui însuşi. Dar ajungea oare hazardul singur ca să explice un asemenea grad de asemănare cu Grandpré? Nu cumva similitudinea provenea mai degrabă dintr-o dorință inconştientă de a se identifica cu predecesorul lui? Oare era posibil ca Bilodo să-şi fi dorit să se ia drept Grandpré într-atât, încât sfârşise prin a se apropia de el ca fizionomie, până la punctul în care puteau fi confundați? În orice caz, iluzia era frapantă:

cu barba asta lăsată să crească de câteva luni bune şi cu claia hirsută care nu mai cunoscuse pieptenele tot cam de atât timp, înfăşurat în chimono, semăna izbitor cu defunctul. Nu era de mirare că Tania păruse atât de surprinsă să-l vadă aşa: fără îndoială că, pentru o clipă, crezuse că vede apărând fantoma lui Grandpré.

Hotărându-se să-i vină de hac bărbii stufoase care îi acoperea obrajii, Bilodo porni apa caldă şi dădu să-şi scoată aparatul de ras, dar mâna îi rămase suspendată în aer: dacă Tania se putuse înşela, ea, care îl cunoscuse totuşi bine pe defunct, şi dacă Bilodo însuşi se luase drept acesta vreme de o clipă, de ce n-ar face-o cineva care nu-l văzuse pe Grandpré decât într-o fotografie?

Transfigurat, Bilodo îşi puse jos aparatul de ras. Nu cumva, dintr-odată, toamna devenea posibilă?

Oare nu trebuia să prindă din zbor această şansă unică de a o primi pe Ségolène? Nu-şi dorea să intre în comuniune cu ea şi trupeşte, la fel cum o făcuse prin cuvinte? Nu voia s-o iubească şi altfel decât cu gândul, fie şi în pielea altuia, s-o iubească pe bune, aşa cum merita, aşa cum meritau amândoi, şi să înceapă în sfârşit să trăiască de-adevăratelea?

Putea oare să ignore aşa un prilej minunat de a întoarce soarta în favoarea lui? Avea dreptul s-o facă?

De ce mai ezita? Ce mai aştepta ca s-o invite să trăiască în compania lui glorioasa toamnă canadiană la care visa?

Zboară spre toamnă
doar pe tine te-aşteaptă

ca să-nveşmânte lumea

În euforia lui, Bilodo se vedea deja la aeroport, întâmpinând-o pe tânăra din Guadelupa în timp ce ea apărea, timidă, la portalul „Sosiri”, şi se închipuia conducând alături de ea printr-o magnifică toamnă de carte poştală, amândoi cu părul în vânt. Savura deja primul lor sărut, anticipa căldura primei îmbrăţişări, se rătăcea printre pletele răspândite ale lui Ségolène, de culorile răsăritului. Dar pentru ca aceste mirabile viziuni să capete trup, trebuia mai întâi să expedieze haikuul.

De-abia lipise un timbru pe plic, că afară cerul mugi. Tunetul. După o dimineaţă întreagă de ameninţări, furtuna izbucnea în sfârşit; primele picături dolofane se izbiră de fereastra camerei de zi. Neavând de gând să îngăduie vremii rele să-i zădărnicească trimiterea scrisorii, Bilodo înşfăcă o umbrelă şi ieşi. Cât încă se afla pe balcon, un fulger fotografie strada, urmat imediat de un trăsnet răsunător. Aversa luă o alură de muson. Peste drum, întrezări prin perdeaua de apă o camionetă a Poştei. Să se fi făcut deja ora ridicării corespondenţei? Trebuie c-aşa era, fiindcă Robert se afla acolo, grăbindu-se să transfere conţinutul cutiei într-o geantă, sub ploaia răpăitoare. Bilodo ezită. Prezenţa factorului poştal îl indispunea. Nu mai vorbise cu Robert de la incidentele din primăvară şi nu avea niciun chef să îi suporte sarcasmul. De altminteri, Robert nu era singur; lângă el era un poştaş, fără îndoială cel care îl înlocuise pe Bilodo în cartier, un tip pe care nu îl cunoştea, pe care nici măcar nu-l văzuse vreodată, dar care începuse să îi stârnească dubii în

ultima vreme, căci îl bănuia că încercase să deschidă unele scrisori de la Ségolène.

De-acum ploua cu găleata. Grăbit să se pună la adăpost, Robert închise cutia poştală şi făcu vânt genţii în camionetă. Urma să plece dintr-o clipă-ntr-alta. Dorinţa de a-şi expedia haikuul fiind mai puternică decât orice altceva, Bilodo îşi călcă pe mândrie şi strigă tare, ca să-i atragă atenţia factorului poştal. Acesta se întoarse şi-l zări. Agitând în aer scrisoarea, Bilodo coborî treptele la repezeală şi sări în strada inundată. Celălalt tip, poştaşul, începu să gesticuleze, strigă la el nişte vorbe nedesluşite, apoi urmă un claxon sfâşietor. Apoi şocul.

Lumea se zbătu în jurul lui Bilodo. Cu încetinitorul, ca într-un vis. Se răsuci în spaţiu, întrebându-se ce se petrecea cu el, apoi avu o secundă de şoc, după care lumea redeveni stabilă, apăsătoare şi dură chiar acolo, sub spinarea lui. Cerul tuna şi fulgera, împroşcându-i ochii cu picături de ploaie. Încercă să se mişte, dar constată că era incapabil şi îşi dădu seama că avea dureri îngrozitoare. Între el şi furtună se interpuse o siluetă. O figură familiară, cea a lui Robert. Apoi apăru o a doua figură, cea a poştaşului, la fel de familiară, însă din cu totul alt motiv: era a lui. Poştaşul purta chipul lui, al vechiului Bilodo, acel Bilodo anterior metamorfozei, acel Bilodo cu obrazul neted şi privirea limpede, care fusese altădată.

El însuşi îl privea de deasupra, „el” cel de dinainte.

Douăzeci şi trei

Cum era posibil să se afle întins acolo, pe asfaltul ud, şi în acelaşi timp sus, observându-se pe sine însuşi? Prin ce vrăjitorie? Bilodo dorea cu disperare să înțeleagă înainte să fie prea târziu şi răspunsul îi fu sugerat ca şi cum i-ar fi venit din partea unei voci interioare care îi şoptea haikuul cu care se deschidea şi care închidea culegerea lui Grandpré:

Volbura apei
izbindu-se de stâncă
timp rostogolit

Era exact ceea ce i se întâmpla în acele clipe. Trecutul se repeta. Era o farsă abjectă pe care i-o juca timpul. Izbindu-se de stânca înfiptă în aval, care nu era nimic altceva decât momentul agoniei lui Grandpré, şi învolburându-se, timpul fusese încolțit ca într-un soi de vârtej, rotindu-se în jurul lui însuşi, formând o buclă căreia Bilodo îi căzuse prizonier.

Oare Grandpré o presimțise? Ştia, atunci când scrisese haikuul, că poemul avea să fie profetic?

O viață în formă de buclă. Bilodo eşuase în bancul de nisip al timpului. Era de o absurditate atât de măreață, atât de magnifică, încât nu putu decât să râdă, în pofida durerii aiuritoare. Râse, înghițind aversa, şi din ce râdea, din aia găsea totul mai hilar. Apoi i se puse un nod în gât şi râsul i se stinse. În fond, nu era nimic de care să se bucure. Ba era chiar tragic: murea, şi încă fără nicio consolare, murea fără ca măcar să aibă

liniştea că moartea lui avea să aducă o eliberare, căci era de ajuns să-l vadă pe celălalt Bilodo, să-i vadă privirea sticloasă ațintită asupra scrisorii dintre degetele lui ca să înțeleagă că filmul nu avea să se oprească acolo, că avea să-i vină şi lui rândul şi că bucla avea să se perpetueze, antrenându-l şi pe el către propriul sfârşit, apoi pe acela care avea să-i urmeze, şi pe următorul, şi tot aşa, pentru totdeauna. Într-atât de crud era: Bilodo fusese condamnat la o moarte veşnic repetată şi nimic nu putea să desfacă acest blestem. Decât, poate, dacă...

Să ațină scrisoarea? Să o împiedice să alunece în canalizare? Să o ațină destul cât Celălalt să i-o ia, şi s-o citească, fără îndoială, şi să se hotărască, poate, s-o expedieze, orientându-şi astfel viața pe o altă arteră a timpului, dar apoi, cine mai putea şti? Oare bucla n-avea să fie astfel desfăcută, şi damnarea zădărnicită? Adunându-şi ultimele puteri, le concentră în degetele mâinii drepte, care strânseră scrisoarea ceva mai tare. Închise ochii ca să-şi stăpânească mai bine voința şi pe ecranul pleoapelor închise îi apăru o imagine insolită: un cerc roşu sau, mai degrabă, o roată de foc care se învârtea în jurul ei înseşi.

Aceeaşi buclă blestemată dintotdeauna. Şarpele îşi muşca propria coadă. Timpul se autodevora.

Deodată, se iviră la suprafața memoriei lui Bilodo acele cuvinte obscure, acele cuvinte de pe urmă pe care Grandpré le bolborosise înainte să îşi dea duhul: „E sub”, aşa i se păruse lui că auzea. Atunci nu înțelesese la ce se referea, dar acum o ştia cu o certitudine dezarmantă:

— ... *Enso*, bolborosi el, în timp ce-şi dădea ultima suflare.

CUPRINS

1. Unu
2. Doi
3. Trei
4. Patru
5. Cinci
6. Şase
7. Şapte
8. Opt
9. Nouă
10. Zece
11. Unsprezece
12. Doisprezece
13. Treisprezece
14. Paisprezece
15. Cincisprezece
16. Şaisprezece
17. Şaptesprezece

18. Optsprezece
19. Nouăsprezece
20. Douăzeci
21. Douăzeci şi unu
22. Douăzeci şi doi
23. Douăzeci şi trei